

ISSN 1407-9821

Neaizmirstiet
abonēt
"NOVADNIEKU"
aprīlim
un pārējiem
gada mēnešiem!

Preiļu ģimnāzijai
valsts ģimnāzijas
statusa izmaiņas
nedraud

2. lappusē

Atomkatastrofas
draudi pasaulei

3. lappusē

Ko studēt
vidusskolu
beidzējiem

4. lappusē

Ceturtdien pieturās autobusus nesagaidīt

L PREIĻU
GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

Pasažieru ievēribai!
SIA «Jēkabpils autobusu parks» informē, ka 24. marta protesta akcijas ietvaros netiks izpildīti sekojošie reisi:
Preiļi - Rūdzāti pl. 17:20 no Preiļiem.
Kaučoki - Preiļi pl. 18:25 no Rūdzātiem.
Līvāni - Jēkabi - Rūdzāti pl. 12:50 no Līvāniem.
Rūdzāti - Jēkabi - Līvāni pl. 14:05 no Rūdzātiem.
Rūdzāti - Jēkabi - Līvāni pl. 17:41 no Preiļu pagasta.
Preiļu pagasts - Jēkabi pl. 8:26 no Preiļu pagasta.
Preiļu pagasts - Jēkabi pl. 7:20 no Preiļiem.
Stolciņi - Preiļu pagasts pl. 8:01 no Stolciņiem.
Preiļu pagasts - Stolciņi pl. 17:02 no Preiļiem.
Preiļu pagasts - Preiļi pl. 17:57 no Preiļu pagasta.
Mēness - Preiļi pl. 8:47 no Mēness.
Gaisa tilts - Jaunsvētava pl. 8:19 no Gaisa tilta.
Jaunsvētava II - Gaisa tilts pl. 8:10 no Jaunsvētas.
Gaisa tilts - Jaunsvētava II pl. 8:03 no Gaisa tilta.
Jaunsvētava II - Gaisa tilts pl. 8:30 no Jaunsvētas.
Preiļi - Līvāni - Stari - Rūpse pl. 18:55 no Preiļiem.
Rūpse - Stari - Līvāni - Preiļi pl. 18:10 no Rūpse.
Preiļi - Kripēji - Jaunpils pl. 11:05 no Preiļiem.
Jaunpils - Preiļi pl. 12:45 no Jaunpils.
Preiļi - Smeltiņi - Preiļi pl. 11:00 no Preiļiem.
Preiļi - Līvāni pl. 17:25 no Preiļiem.

● Paziņojumi par protesta akcijas veikšanu jau vairākas dienas lasāmi Preiļu autostacijas pieturvietās. Tādi saraksti redzami arī autobusu salonos. Reisi atcelti 24. martā, bet, ja finansējums pasažieru pārvadātājiem tiks samazināts, par 50 procentiem mazāk reisu būšot visu atlikušo gadu.
Foto: A.Šņepsts

Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija (LPPA) kopā ar sadarbības partneriem aicina pārvadātājus 24. martā rīkot brīdinājuma protesta akciju, samazinot izpildīto reisu skaitu reģionālajos pārvadājumos par 50 procentiem. Tādā veidā tiks atspoguļota reālā situācija sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā pēc finansējuma samazinājuma.

Pagaidām autopārvadātāji lēmuši protestēt vienu dienu, vēstīts interneta portālā «Delfi», bet, ja finansējums tiks samazināts, šāds pārvadājumu grafiks — par 50 procentiem mazāk reisu — būšot visu atlikušo gadu. Tas nozīmē,

ka iedzīvotāji nevarēs tikt ne uz skolu, ne darbu. Pārvadātāji uzskata, ka valdībai publiski jāparāda, kādas būs sekas pieņemtajam lēmumam, jo, «kamēr neapstāsies satiksme, nesaņems».

Saskaņā ar iespējamo šī gada valsts budžeta finansējuma samazinājumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem par 12,2 miljoniem latu un plānoto samazinājumu 2012. gadā par 14,6 miljoniem latu tiek radīti reāli draudi nozares sagraušanai, kā dēļ iedzīvotājiem netiks nodrošināti sabiedriskā transporta pakalpojumi, teikts asociācijas aicinājumā.

Jau vēstīts, ka valdība 1. martā slēgtā sēdē vienojās par pasākumiem, kas nodrošinās šī gada budžeta konsolidāciju 50 miljonu latu apmērā. Viens no pasākumiem budžeta konsolidācijai ir dotācijas pasažieru pārvadātājiem samazināšana par trim miljoniem latu.

Samazinot dotācijas apmēru, būs jāpārskata maršruta tīkls un jāsamazina reisu skaits.

Atbalstot LPPA kopā ar sadarbības partneriem 24. martā rīkoto brīdinājuma protesta akciju, SIA «Jēkabpils autobusu parks» neizpildīs 14 starppilsētu un vēl aptuveni 20 vietējos reisu. Uzņēmuma valdes loceklis Mārtiņš Rupmejs aģentūrai LETA pastāstīja, ka 24. martā dienas gaitā netiks izpildīti reisi virzienā no Jēkabpils uz Sergunti, Rēzekni, Preiļiem, Rīgu un atpakaļ, virzienā Preiļi — Rēzekne un atpakaļ, kā arī pāris desmiti vietējo reisu.

L.Rancāne

ZIŅAS

Valstī būs vienota kārtība reklāmu izvietošanai

Saeima 17. martā galīgajā lasījumā pieņēma Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas virzītos grozījumus Reklāmas likumā, nosakot, ka no 2012. gada visā valstī reklāmu izvietošanai būs vienota kārtība.

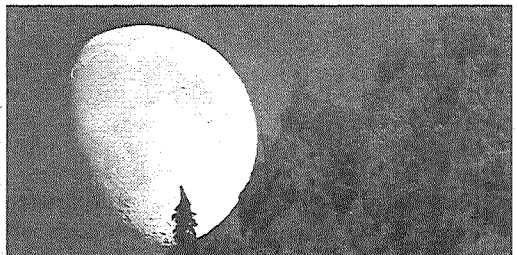
Turpmāk Ministru kabinets noteiks kārtību, kādā saskaņojama reklāmas izvietošana publiskās vietās un arī vietās, kas vērstas pret publisko vietu. Reklāmas izvietošanai joprojām būs jāsaņem attiecīgās pašvaldības vai tās noteiktās institūcijas atļauja, kas varēs saturēt konkrētas pašvaldības specifiskas prasības.

Sobrīd katra pašvaldība nosaka savu kārtību, un tā savstarpēji būtiski atšķiras — līdz pat četrām reizēm atšķiras iesniedzamo dokumentu skaits un līdz sešām reizēm procedūru skaits, kas jāveic, saskaņojot reklāmas izvietošanu. Līdzšinējā kārtība ir haotiska un lieki apgrūtinā uzņēmējus, iepriekš atbildīgajai komisijai skaidroja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji.

Saeimas deputāti atbalstīja nosacījumus, ka arī turpmāk pašvaldības saistošajos noteikumos varēs noteikt ierobežojumus reklāmas izmēriem, veidiem, gaismas un skaņas efektiem, lai tie atbilstu videi un konkrētās vietas arhitektūrai. Pašvaldības arī būs tiesīgas noteiktās vietās aizliegt kādas konkrētas preces vai pakalpojuma reklāmu.

Jaunā kārtība stāsies spēkā 2012. gada 1. janvārī.

Pilmēnesi Zemei pietuvojās Mēness

Zemes pavadoņi Mēness 19. martā plkst 20.10 pietuvojās Zemei vistuvāk kopš 1993. gada marta. Šis dabas fenomens atkārtos apmēram ik pēc 18 gadiem. Mēness izskatījās ievērojami lielāks nekā citās dienās, jo tas atradās tikai 356580 km attālumā no Zemes. Tas bija par 14% lielāks nekā tas atrastos no Zemes vistālākajā punktā, un par 30% gaišāks.

Mēness riņķo apkārt Zemei ar spēju tai pietuvoties līdz 356410 km (Perigejs) un attālināties līdz 406706 km (Apogejs). Tas nozīmē, ka Mēness un Zemes attāluma svārstība ir 50 000 km robežās.

Mēness iedarbībai uz Zemi ir liela nozīme, jo no tā veidojas paisums un bēgums. Daudzi cenšas pareģot ipašas Zemes katastrofas saistībā ar Mēness pietuvošanos, taču zinātnieki šo informāciju noliedz. Piemēram, 1983. gada 28. martā pasaule arī novēroja lielu pilnmēness fenomenu, taču nekādas ipašas dabas katastrofas netika reģistrētas. Zinātnieki vienīgi pieļāva, ka paisuma vilnis šajā dienā varēja būt par 15 cm augstāks nekā ikdienā.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Lielākā pensija Latvijā — 4500 latu

Lielākā pensija Latvijā šobrīd ir 4500 latu, to saņem viena persona, intervijā Latvijas Radio pastāstīja Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktore Inese Šmitiņa. Savukārt pensijas, kas pārsniedz 1000 latu robežu, Latvijā saņem 730 cilvēku — tie ir gan vecuma, gan invaliditātes pensionāri. Pret kopējo pensiju saņēmēju skaitu tas ir tikai 0,1%, teica Šmitiņa. Šmitiņa norādīja, ka pensijas Latvijā ir ļoti dažādas — sākot no ļoti mazām un beidzot ar ļoti lielām, tās tiek aprēķinātas atbilstoši konkrētā cilvēka iemaksām.

Latvijā uz dzīvi apņēmušies palikt mazāk nekā puse iedzīvotāju

Šā gada laikā 27% respondentu ir nolēmuši braukt strādāt uz ārzemēm, 28% — nav izdomājuši, kā rīkoties, 45% — pateikuši stingru nē darbam ārzemēs, liecina «CV-Online Latvia» aptauja. Kā raksta laikraksts «Dienas Bizness», kā galvenie iemesli, kādēļ respondenti grasās doties strādāt uz ārvalstīm, tiek minēta neapmierinoša darba samaksa, kvalifikācijai un pieredzei neatbilstošas iespējas, kā arī vēlme gūt starptautisku pieredzi. Iedzīvotājiem, vērojot ekonomisko situāciju valstī un lēnos ekonomikas atkopšanās tempus, nav pārliecības par darba vietu ilgtermiņā. Tradicionāli aktīvākā iedzīvotāju daļa, kas ir nolēmusi izmēģināt laimi ārvalstīs, ir vecumā no 20 līdz 30 gadiem, šī vecuma grupa veido 34% no tiem respondentiem, kas apstiprināši atbildēja uz jautājumu par braukšanu strādāt uz ārzemēm, savukārt vecumā no 30 līdz 40 gadiem — 27%. Kļūstot vecākiem, vēlme strādāt ārzemēs rūk. Vairāk nekā puse — 53% aptaujāto — ir gatavi strādāt ārzemēs jebkādu darbu un tikai trešdaļa jeb 36% plāno meklēt kvalifikācijai atbilstošu darbu. Bezdarbnieki ierindoja to vidū, kas gatavi strādāt jebkādu darbu, starptautisku darba pieredzi vēlas gūt vairāk studentu. To veicina arī aizvien pieaugošās iespējas strādāt brīvprātīgo darbu ārvalstīs apmaiņā pret pilnībā vai daļēji apmaksātām uzturēšanās iespējām. Tā veiksmīgi iespējams risināt jauniešu vidū aktuālo jautājumu par pirmo darba pieredzi, jo iepriekšēja darba pieredze Latvijā vēl aizvien ir viens no noteicošajiem faktoriem kandidātu atlasei.

LTV7 reģionālo televīziju dēļ zaudējusi vidēji 12 000 skatītāju

Pirmajā mēnesī, kopš Latvijas Televīzijas (LTV) 7. kanāla programmā ir iekļauts reģionālo televīziju veidotais saturs, LTV ir zaudējusi vidēji 12 000 skatītāju, laikrakstam «Neatkarīgā» atzīst LTV ģenerāldirektors Edgars Kots. Kritiska pret reģionālo televīziju veidotajām ziņām ir mediju eksperte Anda Rožukalne, kura uzskata: «Kvalitāte ir traģiska. Lielākoties tiek imitēts, kas vajadzīgs varai. Viedokļus pasludina par faktiem. Bieži reģionālo TV ziņās dominē pseidonotikumi un krimiķi. Netiek meklētas istas ziņas». Tam daļēji piekrīt arī Vidzemes TV pārstāvis Jūrgis Abele, kurš ir pārliecināts, ka vajag uzlabot satura kvalitāti. Savukārt Ventspils televīzijas direktors Aleksandrs Mirvis pauž izbrīnu, ka kopējie reitingi īsti nav korekti, jo tie ir veidoti nevis pēc astoņiem apraides reģioniem, bet gan ģeogrāfiski pēc četriem novadiem. NEPLP priekšsēdētājs Ābrams Kleckins laikrakstam neslēpj, ka padomei ir divas iespējas — izdzīt no LTV7 kanāla reģionālās televīzijas vai pateikt, ka tām pašām ir jālikvidējas. «Reitingi ir šokējuši visus, taču es uzskatu, ka ir jāveido apmācības reģionu TV programmu veidotājiem. Mēs nedabūsim cilvēkus no citurienes, tāpēc jāapmāca tie, kas jau tagad strādā,» uzskata Kleckins. Reģionālās televīzijas vienojās turpināt diskusiju ar NEPLP par satura kvalitāti.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Ja jums ir slikts garastāvoklis, tad tāpēc, ka domājat domas, kas liek justies nelāgi.

L.Nikolsa

Plāno veikt izmaiņas ģimnāzijas un valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanā

Lai saistībā ar skolēnu skaita samazināšanos netiku apdraudēta ģimnāziju un valsts ģimnāziju darbība, Izglītības un zinātnes ministrija sagatavojusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos, kas paredz mainīt kritērijus attiecībā uz skolēnu skaitu ģimnāziju un valsts ģimnāziju 10. — 12. klasē.

Skolēnu skaits valstī pēdējos sešos gados ir samazinājies par 25 procentiem un tuvākajos gados prognozējams būtisks skolēnu skaita samazinājums tieši vidējās izglītības pakāpē — par 30 — 35 procentiem. Jau 2010./2011. mācību gadā septiņas no 24 valsts ģimnāzijām (tajā skaitā pat republikas pilsētās) nespēj izpildīt valsts ģimnāzijas statusa kritēriju attiecībā uz skolēnu skaitu 10. — 12. klasēs — ne mazāk par 350 skolēniem republikas pilsētā un ne mazāk par 200 skolēniem citā administratīvajā teritorijā. Ar šādu informāciju iepazīstināja IZM Komunikācijas nodaļa. Grozījumi MK noteikumos nr. 129 «Ģimnāzijas un valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība un kritēriji» paredz noteikt, ka uz valsts ģimnāzijas statusu var pretendēt izglītības iestāde, kuras 10. — 12. klasē mācās ne mazāk par 250 skolēniem republikas pilsētā un ne mazāk par 150 skolēniem citā administratīvajā teritorijā. Kritērijs attiecībā uz izglītības kvalitāti netiek mainīts — iepriekšējos divos mācību gados ne mazāk kā 75 procentiem skolēnu mācību sasniegumu novērtējums centralizētajos eksāmenos nevar būt bijis zemāks par C līmeni.

Līdzīgas izmaiņas plānots veikt arī attiecībā uz ģimnāzijām — grozījumi paredz noteikt, ka uz ģimnāzijas statusu var pretendēt izglītības iestāde, kuras 10. — 12. klasē mācās ne mazāk

par 180 skolēniem republikas pilsētā (pašreizējā prasība — 200 skolēnu) un ne mazāk par 120 skolēniem citā administratīvajā teritorijā (šobrīd — 150 skolēnu). Lai paaugstinātu prasības iegūtās izglītības kvalitātei, plānots noteikt, ka ģimnāzijas ne mazāk kā 60 procentiem izglītojamo mācību sasniegumu novērtējumam centralizētajos eksāmenos jābūt vismaz C līmenī. Šobrīd ģimnāzijām šāda prasība netiek izvirzīta.

Grozījumu projektu atbalsta Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība un Latvijas izglītības vadītāju asociācija.

Lai valsts ģimnāziju tīkls vienmērīgi pārklātu visu valsts teritoriju, IZM atbalsta valsts ģimnāziju skaita palielināšanos līdz 2013. gadam līdz apmēram 30 valsts ģimnāzijām visos valsts reģionos. Pašlaik Latvijā ir 24 valsts ģimnāzijas. 15. martā valdība atbalstīja IZM sagatavoto noteikumu projektu, saskaņā ar kuru no 2011. gada 1. septembra valsts ģimnāzijas statuss tiek piešķirts vēl vienai izglītības iestādei — Bauskas 1. vidusskolai.

Valsts ģimnāziju darbībai ir nozīmīga loma spējīgāko skolēnu potenciāla atbilstības nodrošināšanā visos Latvijas reģionos un Latvijas skolēnu zināšanu kvalitātes paaugstināšanā. Tā kā valsts ģimnāzijas veic arī reģionālā metodiskā centra un pedagogu tālākizglītības centra funkcijas, tām ir nozīmīga loma valsts izglītības kvalitātes veicināšanā.

IZM sagatavotais MK noteikumu projekts «Grozījumi Ministru kabineta 2001. gada 20. marta noteikumos nr. 129 «Ģimnāzijas un valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība un kritēriji» 17. martā izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē un pēc saskaņošanas tiks virzīts apstiprināšanai MK.

Preiļu Valsts ģimnāzijā audzēkņu pietiek

Ģimnāzija ir iemantojusi plašu popularitāti visā reģionā, tāpēc ik gadus mūsu audzēkņu skaitu papildina ne vien Preiļu novada pamatskolu absolventi, bet arī no plašākas apkāmes — no Riebiņu, Vārkavas, Aglonas, Līvānu novadiem, kā arī no Varakļānu, Rēzeknes, Krāslavas un citiem novadiem, «Novadniekam» stāstīja Preiļu Valsts ģimnāzijas direktore **Ligita Pauniņa**. Viņa uzskata, ka tuvākajos gados audzēkņu skaits īpaši nesamazināsies, bet tālāko nākotni grūti prognozēt. Šajā mācību gadā Preiļu Valsts ģimnāzijā mācās 286 audzēkņi, kas ir vairāk nekā normatīvos attiecībā uz valsts ģimnāzijām noteikts pašlaik, un ievērojami vairāk nekā tiek pieļauts grozījumos. Protams, ir vērojama tendence audzēkņu skaitam samazināties, atzina direktore, jo iepriekšējā mācību gadā ģimnāziju par savu skolu sauca 287 jaunieši, bet vēl gadu iepriekš — 300 audzēkņi.

Attiecībā uz izglītības kvalitātes kritēriju — ne mazāk kā 75 procentiem skolēnu mācību sasniegumu novērtējumam centralizētajos eksāmenos jābūt ne zemākam par C līmeni, Preiļu Valsts ģimnāzijā šis rādītājs ir ļoti augsts — 84 — 87 procenti.

Skola veic arī reģionālā metodiskā centra un pedagogu tālākizglītības funkcijas. Šajā mācību gadā ģimnāzijā notika Latgales reģiona atklātā angļu valodas olimpiāde, kurā piedalījās Daugavpils, Krāslavas un Rēzeknes novadu skolēni. Uz tālākizglītošanas pasākumiem regulāri tiek aicināti bijušie Preiļu rajona novadu skolu pedagogi.

Sagatavoja L.Rancāne

22. marts — Pasaules ūdens diena!

Šodien, 22. martā, visā pasaulē tiek atzīmēta Pasaules ūdens diena. Veselības inspekcija šīs dienas ietvaros aicina Latvijas iedzīvotājus apmeklēt Veselības inspekcijas mājas lapu www.vi.gov.lv un aizpildīt tur atrodamo anketu par dzeramā ūdens kvalitāti — **Izsaki savu viedokli par dzeramā ūdens kvalitāti!** Tā kā Veselības inspekcija veic dzeramā ūdens kvalitātes uzraudzību, tad ikviena iedzīvotāja viedoklis ir svarīgs uzraudzības efektivitātes uzlabošanai.

Lai arī kopumā ūdens resursi Latvijā dzeramā ūdens apgādei ir pietiekami, bieži vien iedzīvotājus neapmierina dzeramā ūdens kvalitāte, jo īpaši mazajās ūdens apgādes sistēmās pagastos. Visbiežākais neatbilstības cēlonis ir Latvijas pazemes ūdeņu piesātinājums ar dzelzs savienojumiem, kuru atdalīšanai no dzeramā ūdens jāizmanto

speciālas tehnoloģijas, kuras vēl nav ieviestas visās Latvijas pašvaldībās. Arī novecojušie ūdens sadales tīkli, kas var pasliktināt iedzīvotājiem piegādātā dzeramā ūdens kvalitāti, kaut gan sākotnēji tā kvalitāte ir bijusi laba. Šis vecās ūdens pārvades infrastruktūras nomaiņai prasīs laiku un ievērojamus finanšu līdzekļus.

Katru gadu Pasaules ūdens diena tiek veltīta kādam būtiskam ar ūdens apsaimniekošanu saistītam jautājumam. Šogad Pasaules ūdens dienas aktualitāte ir **Ūdens pilsētai**, un šī gada sauklis skan: **Ūdens pilsētām: Reaģējot uz urbanizācijas izaicinājumu**. Pasaules ūdens dienas 2011. mērķis ir pievērst starptautiska mēroga uzmanību pilsētas iedzīvotāju skaita pieauguma, industrializācijas, klimata pārmaiņu, konfliktu un dabas katastrofu radītajam iespaidam uz pilsētu ūdenssistēmām, ūdens kvalitāti un kvantitāti. Pirmā Pasaules ūdens diena tika atzīmēta 1993. gadā, Latvijā Pasaules ūdens diena tiek atzīmēta kopš 1996. gada.

Černobiļa, Fukušima — atomkatastrofas draudi pasaules nākotnei

Latvijā joprojām daudzu cilvēku spīgtā atmiņā palikuši notikumi pirms 25 gadiem, kad 1986. gada aprīlī Černobiļas atomelektrostacijā notika reaktora sprādziens. Toreiz glābšanas darbos reaktora tuvumā un apkārtnē piedalījās arī mūsu valsts iedzīvotāji. Liela daļa no viņiem lielā uzņemta radioaktīvā starojuma dēļ jau miruši, citi kļuvuši invalīdi uz mūžu.

Japānā panika

Nu pasauli satraukuši notikumi, kas pirms pusotras nedēļas risinājās Japānā — spēcīgās zemestrīces un tās radītā cumani rezultātā pārstāja darboties Fukušimas atomelektrostacija dzesēšanas sistēma. Reaktorā notika sprādziens, vēlāk — otrs un trešais, atmosfērā nonāca tvaiki, kuru sastāvā bija radioaktīvie izotopi. Francijas kodoldrošības pārvalde situāciju Fukušimas AES novērtējusi ar piekto pakāpi šarptautiskajā septiņu kategoriju skalā. Černobiļas kodolkatastrofa savulaik tika novērtēta ar septīto pakāpi.

Radiācijas noplūde Japānā izraisīja paniku. Varasiestādes 30 kilometru rādiusā ap AES noteica bīstamo zonu un evakuēja 70 tūkstošus cilvēku, bet vēl 140 tūkstošiem ieteica palikt mājokļos vai evakuēties. Japānas galvaspilsētā Tokijā, kas atrodas samērā tālu no notikumu vietas, cilvēki veikalos izpirkuši ūdeni, pārtiku un, ja vien ir iespēja, steidz pamest pilsētu un pat valsti.

Eiropas valstis pārskata savus plānus

Japānas kodolkrīze likusi Eiropas Savienības dalībvalstīm aizdomāties par atomenerģijas nākotni un diskutēt, vai tās sniegtais labums attaisno milzīgo risku, ko tā nes līdz.

Vācija lemj par iespēju triju mēnešu laikā slēgt septiņas no 17 valstī esošajām AES, lai veiktu tajās padziļinātas drošības pārbaudes. Iepriekš bija plānots pagarināt

FAKTI

✓ Valstis ar lielāko darbojošos kodolreaktoru skaitu: ASV — 104; Japāna — 55; Francija — 45; Krievija — 32; Dienvidkoreja — 21.

✓ Latvijai tuvākās atomelektrostācijas:

Ingalina Lietuvā — līdz Latvijas robežai astoņi kilometri;
Ostroveca Baltkrievijā — 120 km;
Smolenska Krievijā — 300 km, Kalīņina — 475 km un Ļeņingrada — 275;
Lovisa Somijā — 265 km, Olkiluoto — 330 km;
Forsmarka Zviedrijā — 310 km, Oskāšamma — 280 km, Ringhalsa — 500 km.

Vācijā esošo AES ekspluatācijas termiņu par 12 gadiem. Lai pieprasītu valdībai slēgt visas valstī darbojošās AES, Vācijas dienvidu federālajā zemē Bādenē-Virtembergā 50 tūkstoši cilvēku izveidoja 47 kilometrus garu ķēdi no provinces galvaspilsētas Stutgartes līdz Nekarvestheimas atomelektrostacijai.

Šveice atlikusi nodomu celt jaunas AES, lai nomainītu valstī esošās piecas savu laiku nokalpojušās kodolstacijas, arī Somija un Lielbritānija pārskatīja savu kodoldrošību. Vai investēt līdzekļus atomenerģijā, pārdomā arī Polija un Itālija. Savukārt kodolbrīvā Austrija aicinājusi visos 153 Eiropā esošajos kodolreaktoros veikt pārbaudes, lai pārliecinātos, ka tie ir droši un nerada apdraudējumu cilvēkiem.

Vācija un Francija paziņojušas par kopīgu iniciatīvu rosināt diskusiju par kodoldrošību G20 valstu vidū.

No Ķīnas, Baltkrievijas un Krievijas — pārdoši apgalvojumi un rīcība

Japānai daudz tuvāk Ķīna atšķirībā no eiropiešiem nerunā par kodolenerģijas lomas mazināšanu. Tieši pretēji — Ķīnā, kur pašlaik darbojas 13 reaktori, paredzēts uzstādīt vēl vismaz 77, lai apmierinātu iedzīvotāju un rūpniecības augošo pieprasījumu pēc enerģijas. Pie tam komunistiskā valsts pārliecināta, ka tai piedero-

šajām AES dabas katastrofas nespēj kaitēt.

Bridi, kad visa pasaule pārskata atomenerģijas nākotni, pagājušajā nedēļā ligumu par jaunas kodolspēkstacijas celtniecību netālu no Latvijas robežas un 55 kilometru attālumā no Viļņas Grodņas rajonā noslēgušās Krievija un Baltkrievija. Abu valstu premjeri uzsvēruši, ka šī stacija, kuras pirmo energobloku paredzēts uzbūvēt līdz 2017. gadam, būšot droša. Spēkstaciju, kuras izmaksas tiek lēstas aptuveni deviņu miljardu dolāru apmērā, būvēs Krievijas valsts aģentūra «Rosatom», kas nesen pabeidza Būšeras AES būvi Irānā. Pārliecību, ka jaunā AES atbildīs visiem drošības standartiem, pārdod arī Krievijas premjers Vladimirs Putins. «Projektu, kurus mēs apspriežam un gatavojamies realizēt, ir pašas pēdējās paaudzes projekti, to drošības līmenis ir daudz augstāks. Japānā darbojas amerikāņu reaktori, kas ir 40 gadus veci, bet mēs runājam par pavisam jaunām tehnoloģijām,» uzsvēris Krievijas premjers.

Kas notiks ar Latvijas un Lietuvas kopprojektu?

Latvijas centrālie laikraksti vēsta, ka traģiskie notikumi Japānā, iespējams, ir pēdējā nagla Baltijas projekta — Visaginas AES — «zārkā». Lietuvas amatpersonas apstiprinājušas, ka situācija ietekmēs Lietuvas plānus būvēt atomelektrostaciju pie Lietuvas un Latvijas robežas netālu no

Daugavpils. «Psiholoģiskā ietekme, ko mēs visi izjutām, saņemot ziņas un attēlus no Japānas, var radīt arī politiskas sekas,» atsaucoties uz Lietuvas prezidentes padomnieku Darjusu Semašu, ziņa BNS.

Lai gan Latvijas apņemšanās iesaistīties Visaginas AES projektā ir pausta pašreizējās Latvijas valdības deklarācijā, ne visi ir līdzīgās domās. Zaļo un Zemnieku savienība uzskata: ja projekts tiks līdz nākamajai stadijai, kad būs runa par finansējumu un būvi, zaļzemnieki kategoriski iebildīs pret Latvijas dalību Visaginas AES būvē. Arī enerģētikas eksperti pauž, ka lietderīgāk naudu novirzīt enerģijas ražošanai no atjaunojamajiem resursiem.

Radioaktīvais mākonis Latviju nesasnies

Japānas kodolspēkstacijas Fukušima bojājumu dēļ izveidojies radioaktīvais mākonis Latviju sasniegt nevar, jo tas ir pārāk zemu, taču var ietekmēt reģionā nozvejoto zivju radiācijas līmeni, uzskata Latvijas Radiācijas drošības centra direktora amata izpildītājs Edmunds Pakers. Radioaktīvais mākonis ir tikai 500 metru augsts un nav iespējams, ka tas atklūs līdz Latvijai, jo pāri okeānam devies uz Amerikas kontinenta pusi, ko arī sasniedzis.

Tāpat kā visā Eiropas Savienībā, arī Latvijā nepārtraukti tiek mērīts radioaktivitātes līmenis 15 mērīšanas stacijās. Informācija ir pieejama Radiācijas drošības centra mājaslapā. Rezultāti neliecina par radioaktivitātes līmeņa paaugstināšanos.

Radiācijas dozas

Pasaules Dabas fonda dati liecina, ka dabīgās izcelsmes radiācijas dozas jauda vidēji pasaulē ir aptuveni 2,4 miliziverti (mSv).

Latvijā dabiskais radiācijas fons ir ievērojami zemāks — zem viena mSv.

Darbiniekiem, kas strādā ar kodolenerģiju saistītos objektos, dozas limits ir 20 mSv gadā.

Skolēniem stāstīja par ES vēsturi un jauniešu iespējām Eiropā

Pagājušajā nedēļā Latgales novadu skolās turpinājās Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā (EKPL) organizētais lekciju cikls «ES stundas». Lektori viesojās 12 Latgales novadu skolās, lai stāstītu par Eiropas Savienības (ES) vēsturi un jauniešu iespējām Eiropā. Lekcijas tika lasītas Riebiņu, Aglonas, Rēzeknes, Daugavpils un Ilūkstes novadu skolās. 15. martā «ES stunda» notika Riebiņu un Aglonas vidusskolās, Aglonas internātvīdusskolā.

Paralēli lekciju ciklam Vidzemes ziemeļaustrumu un Latgales pierobežas skolās tiek organizēts skolēnu pētnieciski radošo darbu konkurss «Izpētī! Eiropas Savienības ieguldījums un ES atbalstītās jauniešu iniciatīvas tavā novadā». Piedaloties konkursā un izziņot ES atbalstītās aktivitātes savā novadā, pilsētā vai pagastā, skolēnu komandas pretendēs uz vērtīgām balvām, tajā skaitā, — iespēju piedalīties «ES darza svētkos» Rīgā šī gada 8. maijā.

«Latvija ir ES dalībvalsts jau sešus gadus, Latvija ir Eiropā, un Eiropa ir tepat Latvijā. Lekciju

● Eiropas Komisijas pārstāvis Ansis Bogustovs tiek ar Riebiņu vidusskolas skolēniem. Lekcijā tika runāts par to, vai sasaistāms 9. maijs — Eiropas diena un Uzvaras diena, ko šajā datumā atzīmē Latvijā dzīvojošie cittautieši. Tāpat lekcijā tika pārrunāta Otrā pasaules kara seku likvidēšana saistībā ar Eiropas apvienošanas, attīstību un izaugsmi.

cikls būs lielisks veids izziņāt ES darbības pamatprincipus un vēsturi, saņemot informāciju par projektu veidošanu un saprast, cik daudz dažādu iespēju sadarbibai, mācībām un zināšanām sniedz

ES jauniešiem. Iespēju ir daudz, galvenais — prast tās ieraudzīt un aktīvi izmantot. Dalība ES valstij un cilvēkiem nozīmē iespējas savā dzīvē, mācībās vai novadu attīstībā. Vai un kādā veidā šī

iespēja tiks izmantota, noteiks pašu zināšanas,» uzsvēra Eiropas Komisijas pārstāvniecības vadītāja Iveta Sulca.

Lekciju cikls norisinās 50 Vidzemes ziemeļaustrumu un Latgales pierobežas novadu pamatskolās un vidusskolās līdz pat aprīlim. Konkursa darbus skolas aicinātas iesniegt līdz 10. aprīlim. Informācija par konkursu atrodama mājas lapā www.esmaja.lv sadaļā «ES reģionos».

ES valstis ir vienojušas par kopīgiem mērķiem izglītības jomā jauniešiem un pieņēmušas Eiropas Jaunatnes paktu, tādēļ darbojas ES programmas, kas atbalsta dalībvalstu centienus kopīgi īstenot jaunatnes projektus. ES piedāvā daudz iespēju jauniešiem — gan tiem, kas vēlas iepazīt Eiropu, piedaloties projektos ar ES piedāvāto programmu starpniecību, gan tiem, kas interesējas par studijām un neformālās izglītības un brīvprātīgā darba iespējām. Ar ES atbalstu ir izveidoti interneta portāli, kuros jauniešiem ir iespēja iegūt atbildes uz interesējošiem jautājumiem, piemēram, jauniešu portāls <http://europa.eu/youth>, EK Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkls Euroguidance.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova un L.Rancāne

Ko studēt?

● Jauniešiem vērts izvēlēties ķīmijas, farmācijas, kokapstrādes un pārtikas rūpniecības studiju jomas

Par darba tirgus prognozēm atbildīgā Ekonomikas ministrija (EM) plāno, ka turpmāko periodu galvenais tautsaimniecības izaugsmes stimuls Latvijā būs saistīts ar eksporta nozaru attīstību. Visstraujāk darbaspēka pieprasījums pieaugs uz eksportu orientētajās nozarēs — apstrādes rūpniecībā, transporta nozarē, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozarēs. Ekonomikas ministrs Artis Kampars jauniešiem iesaka studēt ķīmijas, farmācijas, kokapstrādes un pārtikas rūpniecības studiju programmās.

EM prognozē, ka, sākoties ekonomiskajai izaugsmei, sagaidāms pieprasījuma pieaugums pēc vidējās kvalifikācijas profesiju pārstāvjiem, piemēram, mašīnu un iekārtu operatoriem, mehāniķiem, kas būs pieprasīti apstrādes rūpniecībā un citās jomās. Arī ekonomistu, finansistu, analītiķu, kā arī inženieru un arhitektu profesiju grupā būs relatīvi mazāka neatbilstība starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu. Īpaša uzmanība jāpievērš jauno inženieru sagatavošanas izglītības kvalitātei. Speciālisti ar augstāko izglītību ir daudz elastīgāki darba tirgū un vieglāk piemērojamas darba tirgus apstākļiem, pat ja kādu laiku ir spiesti strādāt radniecīgā vai zemākas kvalifikācijas specialitātē. Protams, arī prasmīgs amatnieks reti kļūst par bezdarbnieku.

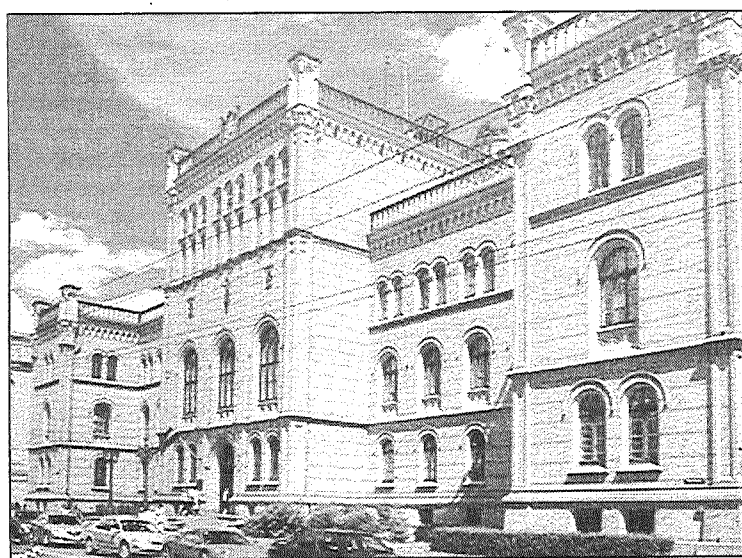
Prognozes par darbinieku pieprasījumu pēc četriem gadiem

Atbilstīgi demogrāfijas attīstības un tautsaimniecības attīstības scenārijiem EM modelē divus darbaspēka piedāvājuma attīstības modeļus. Straujākas attīstības modeli kopējais darbaspēka piedāvājums 2015. gadā var būt 1 115 000 cilvēku, jeb 93,9 procenti no 2009. gada līmeņa, bet lēnākas attīstības scenārijā — 1 099 000 cilvēku, jeb 92,6 procenti no 2009. gada līmeņa. Lai gan kopumā darba tirgū tiek prognozēts darbaspēka pārpalikums, noteiktās profesijās var būt prasmju trūkums.

Darbaspēka piedāvājuma samazinājums gaidāms galvenokārt vidējās kvalifikācijas un mazkvalificētās profesijās, savu

Latvijas augstskolu reitings			
Augstskola	Punkti	Vieta 2010	Vieta 2009
Latvijas Universitāte	868,5	1	1
Rīgas Stradiņa universitāte	754	2	2
Rīgas Tehniskā universitāte	679	3	3
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	520,5	4	6
Daugavpils Universitāte	511	5	7
Rīgas Ekonomiskā augstskola	458	6	4
Biznesa augstskola «Turība»	446,5	7	8/9
Baltijas Starptautiskā akadēmija	397,5	8 - 12	11/12
Latvijas Mākslas akadēmija	398,5	8 - 12	10
J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	398,5	8 - 12	11/12
Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	398	8 - 12	17/18
RSEBAA	398	8 - 12	13/14
Banku augstskola	392	13/14	8/9

Latvijas Universitātes, «Latvijas Avīzes» un socioloģisko pētījumu centra SKDS pētījums. Punkti veidojas no 10 indikatoriem (studējošo skaits pret akadēmisko personālu, absolventu īpatsvars, akadēmiskā personāla ar Dr. grādu īpatsvars, akadēmiskā personāla publikācijas, ārvalstu studentu skaits, izglītības kvalitāte, augstskolas popularitāte un atpazītāmība u.c.)

● Augstskolu reitingā Latvijas Universitāte nemainīgi pirmajā vietā.

kārt darbaspēka piedāvājums ar augstāko izglītību palielināsies.

Humanitāro un sociālo zinātņu profesiju grupā tiek iekļauti politiķi, filologi, komunikāciju zinātņu speciālisti, mākslinieki un citas profesijas. Sagaidāms, ka šajā profesiju grupā var veidoties lielākais darbaspēka piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu. To noteiks lielais studējošo skaits, kas papildina darba tirgu. Turklāt šo studiju beidzēji galvenokārt tiek nodarbināti pakalpojumu nozarēs, kurām līdz 2015. gadam būs mazāks ieguldījums tautsaimniecības izaugsmei.

Liels darbaspēka piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu var veidoties pedagogu profesiju grupā, kas ietver skolotājus, augstskolu pasniedzējus, akadēmisko personālu. Pieprasījuma samazināšanos izraisīs negatīvas

demogrāfijas tendences — samazināsies bērnu un jauniešu skaits izglītības iestādēs. Sagaidāms, ka, veicot izglītības sistēmas reformu, tiks gan samazināts izglītības iestāžu skaits, gan veikta izglītības programmu konsolidācija. Noteiktās jomās var būt arī atbilstīgu pedagogu trūkums, piemēram, dabaszinātnēs, svešvalodās, jo šie speciālisti var atrast labāk atalgotu darbu citur.

Arī medicīnas darbinieku profesiju grupā vidējā termiņā var veidoties liels darbaspēka piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu. Pieprasījumu ietekmēs tādi faktori kā pārmaiņas veselības aprūpes sistēmā, attīstot ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, demogrāfiskā situācija, mazā iedzīvotāju maksātspēja un valsts budžeta ierobežotās iespējas. Šajā profesiju grupā ir zema profesionālā mobilitāte, jo ir

Ieguldījumi izglītībā atmaksājas	
Pasaules augstskolu reitinga pirmajā desmitniekā ierindojušās:	
Kembridžas Universitāte	Lielbritānija
Hārvardas Universitāte	ASV
Jēlas Universitāte	ASV
Londonas Koledžas universitāte	Lielbritānija
Masačūsetas Tehnoloģiju institūts	ASV
Oksfordas Universitāte	Lielbritānija
Londonas Koledža	Lielbritānija
Čikāgas Universitāte	ASV
Kalifornijas Tehnoloģiju institūts	ASV
Prinstonas Universitāte	ASV

Eiropas biznesa augstskolu absolventi nopelna vairāk nekā līdzīgu programmu beidzēji Ziemeļamerikā, liecina «The Economist» pētījums. Vidējā gada alga biznesa vadības programmas beidzējam Eiropā ir ap 98 000 ASV dolāru, bet Ziemeļamerikā — vidēji 86 000 ASV dolāru. Vidējais darba algas pieaugums pēc akadēmiskā grāda iegūšanas ir 65 procenti. Līderis starp biznesa vadības skolām pēc to absolvējušo studentu atalgojuma saskaņā ar «The Economist» datiem ir Parīzē bāzētā HEC; tās absolventu vidējā gada alga ir 138 000 ASV dolāru gadā.

lielas atšķirības starp dažādām specialitātēm. Tāpēc dažās specialitātēs būs pārpalikums, bet citās — problēmas ar pieprasījuma apmierināšanu.

Ekonomistu, finansistu, analītiķu un citu speciālistu profesiju grupā 2015. gadā piedāvājums būs līdzsvarā ar pieprasījumu, kaut gan atsevišķās jomās iespējams atbilstošu speciālistu trūkums.

Inženieru un arhitektu profesiju grupā būs relatīvi mazāka neatbilstība starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu. Būvniecības apjoma samazināšanās dēļ mazinās pieprasījums pēc visu veidu būvniecības speciālistiem, arī arhitektiem. Inženieru profesijām ir šaura specializācija, tādēļ var rasties noteiktu specializāciju inženieru trūkums.

Datorzinību, kā arī dabaszinību profesiju grupās prognozētais piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu galvenokārt izskaidrojams ar ekonomiskās lejupslīdes sekām, un tas ir samērā islaicīgs. Attīstoties inovatīvām tehnoloģijām tautsaimniecībā ilgtermiņā, palielināsies pieprasījums pēc šo profesiju speciālistiem.

Vidējās kvalifikācijas speciālistu grupā krietns piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu gaidāms būvniecības profesiju grupā. EM norāda, ka vidējā termiņā būvniecības izaugsme būs samērā lēna un līdz 2015. gadam nozare visu būvniecības speciālistu piedāvājumu neabsorbēs, tādēļ jāveicina šo speciālistu pārkvalifikācija. Šajā profesiju grupā

pastāv liels emigrācijas risks.

Liels darbaspēka piedāvājuma pārpalikums 2015. gadā ir prognozēts arī vidējās kvalifikācijas medicīnas personālam.

Arī vidējās kvalifikācijas komerciālo un individuālo pakalpojumu sniedzēju grupā sagaidāms darbaspēka piedāvājuma pārsvars pār pieprasījumu.

Sākoties ekonomiskajai izaugsmei, gaidāms straujāks pieprasījuma pieaugums pēc mašīnu, iekārtu operatoriem un mehāniķiem. Lai arī piedāvājums, visticamāk, būs līdzsvarā ar pieprasījumu, dažās jomās iespējams speciālistu trūkums.

Kopš Latvijas neatkarības atgūšanas samazinās lauksaimniecībā nodarbināto skaits. Maziņoties pieprasījumam, sarūk arī audzēkņu skaits lauksaimniecības profesijās, kas var radīt kvalificētu speciālistu trūkumu.

Jāpierod pie domas, ka jāmacās visu dzīvi

Stratēģiskās analīzes komisijas vadītājs, sociālantropologs Roberts Ķīlis starptautiskajā izglītības konferencē «Konkurētspējīga izglītība: radošums, aktivitāte, līdzdalība» skolotājiem ieteica attīstīt bērniem dažādus talantus un prasmes, lai viņi spētu pielāgoties pārmaiņām, kādas viņu dzīvē būs vairākas reizes. Straujas attīstības dēļ skolotājiem ir jāmainās līdzīgi pārvērtībām un jāpieradina arī skolēnus pie domas, ka viņiem būs jāmacās visu dzīvi.

No žurnāla «Kapitāls»

Nedod informāciju par studentiem

● Ar ko pēcāk nodarbojas par valsts līdzekļiem studējušie, nezina, bet pētīt neļauj

Vienota datubāze, kas parādītu par budžeta līdzekļiem studējušo absolventu profesionālās gaitas pēc augstskolas beigšanas Latvijā, nav izveidota. Lai gūtu precīzu priekšstatu vismaz par dažu bakalaura programmu beidzēju tālāko nodarbi, «Diena» vēlējas veikt neatkarīgu pētījumu, lūdzot augstskolām izpaust par valsts budžeta naudu studējušo vārdus,

taču tas beidzās nesekmīgi. «Mēs šādu informāciju neesam tiesīgi sniegt, tā ir personas datu aizsardzība», norādīja Latvijas Universitātes (LU) sabiedrisko attiecību speciāliste Gundega Krakupe. Likums gan noteic, ka atkāpes pieļaujamas, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu. Viņa skaidro, ka LU karjeras centrs un Fonds daļēji apkopo informāciju par uni-

versitātes absolventiem, tomēr ne «visas universitātes līmenī».

Arī Tieslietu ministrijas Administratīvā departamenta juriskonsulte Laura Pakalne apstiprina, ka augstskolai nav pamata izsniegt šādus datus.

No minētās situācijas izriet, ka informā-

cija, vai nodokļu maksātāju finansētu izglītību guvušas personas strādā ar apgūto specialitāti saistītā nozarē un vai šie cilvēki pēc absolvēšanas nav devušies labākas dzīves meklējumos ārzemēs, nav pieskaitāma pie sabiedrības interesēm.

«Diena»

SPECIĀLISTA PADOMI

Tā gribas svaigus sīpollokus

Ja februārī vēl neesat paspējuši uz palodzes nolikt kastīti vai podiņu ar loku steidzināšanai iestādītiem sīpoliem, droši varat to darīt arī pašlaik. Siltuma un gaismas nu ir pietiekami, lai pēc pāris nedēļām jau priecātos un nobaudītu pašaudzētus svaigus lociņus.

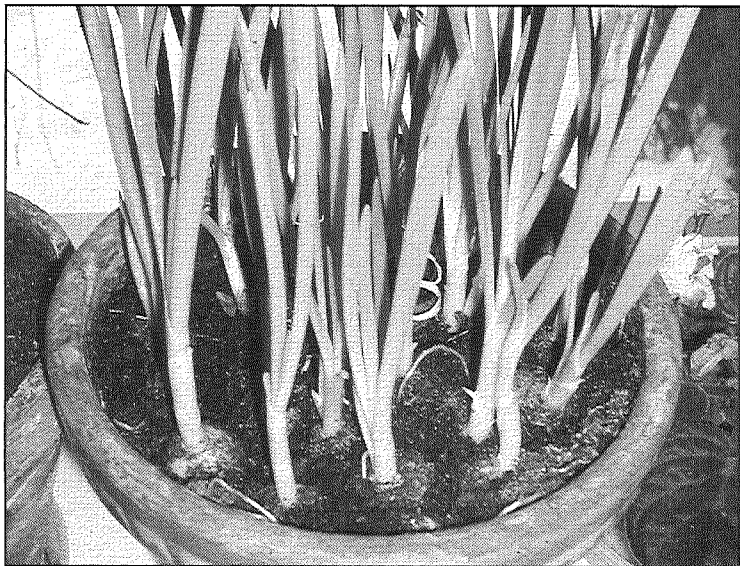
Atcerieties, ka steidzināšanas procesā lociņi veidojas no sīpolā uzkrātajām barības vielām, tādēļ raža vienmēr ir zemāka par iestādīto sīpolu svaru. Parasti no viena kilograma stādāmo sīpolu iegūst 450 — 500 gramus loku.

Pirms stādīšanas jāsgatavo

Ja sīpolloku steidzināšanu grasāties darīt lielākos apjomos, sīpoli jāsašķiro pēc lieluma. Šķirošanas laikā katrs sīpols jāapskata, vai nav vērojamas puves pazīmes. Kakla un pamatnes puves bojātie sīpoli parasti ir mīkstāki. Daži audzētāji pirms stādīšanas nogriež tiem augšdaļu. Tas reāli labumu nedod, jo, *pirmkārt*, nogriežot sīpola daļu, zaudējam daļu potenciālās ražas, *otrkārt*, lielā griezumā virsmā no sīpola iztvaiko daudz ūdens, arī tas mazina ražu. *Treškārt*, griezumā vietā sarodas kaitēkļi — trūdodini, laputis, tripsi, kā arī nosēžas pelēkās puves sporas.

Augsne

Audzēšanai ir piemērots jebkurš substrāts, atskaitot skābo kūdru. Sīpolus var steidzināt

kūdras substrātā, kas palika reņēs pēc gurķu vai tomātu audzēšanas, var stādīt tieši siltumnīcas gruntī, var izmantot kokosa šķiedras, zaģskaidas, perlītu, kaut vai burciņā vai glāzē ar tīru ūdeni. Vienīgais, lai sīpola saknēm nepietrūktu gaisa. Novērots, ka siltumnīcā sīpolloki vislabāk aug vietās, kur iepriekš pastrādājis kurmis, jo tur ir sevišķi irdena augsne.

Stādīšana

Ziemas laikā sīpolus stāda pēc *bruģa metodes* — cieši vienu pie otra, sīpola pamatni viegli iespiežot augsnē. Pats sīpols paliek virspusē.

Stādot pavasarī, katram augam jāparedz lielāka dzīves telpa. Sīpolus iespiež augsnē līdz pusei to garuma, citādi tie nogāžas.

Sīpolus iespējams audzēt sil-

tumnīcā uz plauktiem vairākos stāvos. Tos stāda lēzenās koka vai plastmasas kastēs. Kamēr sīpoli apsākņojas un lapas vēl nav sākušas augt, kastes var likt vienu virs otras.

Temperatūras režīms

Sīpolloku steidzināšanai optimālā substrāta temperatūra ir 25 grādi, bet gaisa temperatūra 15 — 25 grādi. Lociņi aug ātrāk, ja substrāts ir siltāks nekā gaiss.

Ja gaisa temperatūra ir plus 25 grādi, lociņi izaug vidēji 30 dienās, vēsākos apstākļos vajag aptuveni 45 dienas. Strauji auguši lociņi parasti ir gaišāki un ātrāk vist.

Jālaista pēc nepieciešamības. Sākumā sīpolus laista bagātīgi, bet, jo lielāki aug loki, jo uzmanīgāk jārikojas ar ūdeni. Pārmērīgs lapu mitrums veicina neīstās miltrasas izplatīšanos.

Ogulājiem brūnē pumpuri

Pērn daudzviet upeņu un jāņogu pumpuri nobrūnēja, sakalta, it kā būtu apdeguši.

Sādus bojājumus rada jāņogulāju pumpuru kodes. Kāpuri agri pavasarī pirms pumpuru piebriešanas atstāj ziemošanas vietas — pārvietojas pa zariem uz augšu, sameklē pumpurus un izgrauž tos. Pumpuri iežūst, jo to vidus līdz ar zieda pamatni ir izēsts. Kāpuri var iegrauzties arī jaunajos dzinumos.

Pumpuru kode ir sīks, 6 — 8 mm garš tauriņš, kas parasti apmēram nedēļu lido maija beigās un jūnija sākumā siltos, rāmos vakaros. Ogas dēj ogu aizmetņu mikstumā. Izšķīlušies kāpuri īsu laiku barojas ar ogu sēklām. Šādas ogas priekšlaicīgi nogatavojas un nobirst. Attīstības sākumā kāpuri ir sarkanīgi, vēlāk dzeltenīgi, bet pieaugušie kāpuri 6 — 8 mm gari, olīvzaļi, ar melnu galvu. Rudenī uzmeklē ziemošanas vietas augsnē vai zaru mizas plaisās.

Ko darīt?

✓ Bojātie zari jāizgriež pirms kāpuru iznākšanas no pumpuriem. Izgriežot nedrīkst atstāt celmiņu — jānogriež līdz ar zemi un jāsadedzina.

✓ Ļoti svarīgi ir profilaktiskie pasākumi — pareiza krūmu veidošana, zaru izgriešana un retināšana ik gadu.

✓ Apdobs un rindstarpas vēlams uzrakt, regulāri irdināt. Rudenī ap krūmiem jāsavāc un jāiznīcina visas nobirušās lapas un druzas.

✓ Insekticīdi jālieto, ja invadēti 5 — 10% pumpuru vai ja iepriekšējā gadā bijis daudz bojātu ogu. Tas darāms agri pavasarī — pumpuru briešanas pašā sākumā.

No jāņogu pumpuru kodes bojājumiem vairāk cieš agrās ogulāju šķirnes. Lielāki bojājumi konstatēti novājinātos, sabiezīnātos stādījumos aizvējā, mežu ielokā.

Upenēm vajag treknu augsni

Pavasarī plānoju stādīt upenes. Kāda augsne tām labāk patīk? Jāņogas nez kāpēc nikuļo.

Lai gan upenēm patīk mitrums, tomēr zemās un pārlietu mitrās vietās tās aug slikti. Necieš āderes vai augstu gruntsūdeni, tas nedrīkst būt tuvāk par metru no augsnes virskārtas.

Upenēm gatavo treknu, irdeni augsni, tai jābūt brīvai no daudzgadīgajām nezālēm. Toties smagā, gaisa necaurīdīgā mālā krūmi nikuļos. Augsnes gatavošanu upenēm būtu vēlams uzsākt laikus, apmēram gadu vai divus iepriekš. Smagākās augsnes ar zemu organisko vielu saturu pamatmēslojumā ieteicams iestrādāt sadalījušos kūtsmēslus (tikai ne svaigus, kas saknēm var izraisīt apdegumus), sajaucot tos ar augsni. Labāk mēslojumu iestrādāt pietiekami platā (vismaz viens metrs) slejā un upenes stādīt rindā, augu no auga aptuveni 1 — 1,5 metru attālumā. Turpmāk mālainā augsnē kūtsmēslus iestrādā reizi divos līdz četros gados.

UZMANĪBU!

Lietuvā pirmo reizi konstatēta kartupeļu bālā nematode

Lietuvas nacionālā augu aizsardzības organizācija informējusi Eiropas Komisiju un dalībvalstis, tajā skaitā arī Latviju, ka tās teritorijā pirmo reizi konstatēta kartupeļu bālā nematode (*Globodera pallida Bahrens*).

Šis gadījums konstatēts Kauņas apriņķī eksportam uz Krieviju paredzēto pārtikas kartupeļu glabātuvē ņemtajās augsnes saslaukās. Kartupeļu par tija kopš karantīnas organisma konstatācijas nav pārvietota. Saskaņā ar Eiropas Padomes Direktīvu 2007/33/EC.

Kā ziņo Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) Augu karantīnas departamenta fitosanitārās uzraudzības daļas vecākā eksperte Līga Lapiņa, Baltijas valstīs līdz šim konstatēta tikai kartupeļu zeltainā nematode. Lai izvairītos no kartupeļu bālās nematodes izplatīšanās reģionā, ar Eiropas Komisijas regulu Latvijai piešķirts aizsargzonestatuss.

Postoša visai nakteņu dzimtai

Kartupeļu cistu nematodes ir

postīgas galvenokārt kartupeļiem, taču bojā arī pārējos nakteņu dzimtas augus — tomātus, baklažānus un citus. Tās novājina augus, veidojot cistas uz to saknēm, ko spēcīgas infekcijas gadījumā iespējams redzēt arī ar neapbruņotu aci.

Cistas stadijā nematodes ir augu parazīti, tas nozīmē, ka to attīstībai jānotiek noteiktu saimniekaugu, šajā gadījumā nakteņu dzimtas augu klātbūtnē. Cistas augsnē var saglabāties ilgi — pat septiņus līdz 10 gadus.

Pazīmes

Inficēšanās gadījumā augi atpauzē augšanā, vērojama lapu vīte. Ļoti liela nematodes koncentrācija augsnē var radīt ražas zudumus pat līdz 80 procentiem, jo tiek traucēta ūdens un barības vielu uzņemšana, līdz ar to arī sakņu augšana. Bumbuļi var neatīstīties nemaz vai arī būt netipiski sīki.

Infekcijas gadījumā augiem saīsinās veģetācijas perioda garums, augi ir novājināti un uzņēmīgi pret citām infekcijas slimībām, īpaši kartupeļu lakstu sausplankumainību un kartupeļu lakstu puvi jeb fitoftoru. Kartupeļu stādījumos cistu nematodes izplatās laukumveidīgi, to attīs-

tību veicina atkārtota kartupeļu audzēšana vienā laukā gadu no gada, jo kāpuri pārziemo augsnē.

Kā izplatās

VAAD atgādina, ka kartupeļu cistu nematodes var izplatīties dažādos veidos.

Lokāli izplatās, apstrādājot zemi ar invadētu tehniku vai darbarīkiem, ar laistīšanas vai palu ūdeņiem. Tāpat to var pārnēsāt cilvēki, dzīvnieki un vējš. Lielos attālumos cistas var izplatīties ar sēklas, pārtikas un pārstrādes

kartupeļiem, kā arī cita veida stādāmo materiālu, kam pie saknēm pielipusi invadēta augsne.

Izsargāšanās iespējas

Kartupeļu audzētāji tiek aicināti neiegādāties nezināmas izcelsmes stādīšanai paredzētus kartupeļus neatkarīgi no to izcelsmes valsts. Nepārbaudīti kartupeļi var būt inficēti ne tikai ar kartupeļu cistu nematodēm, bet

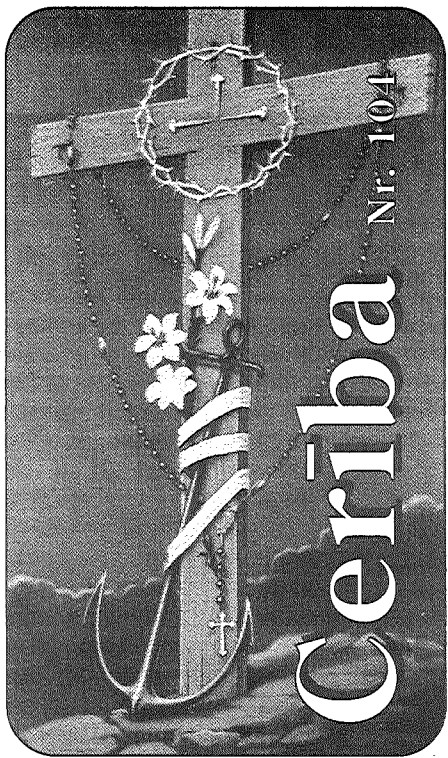
arī ar kartupeļu bumbuļu nematodi, kartupeļu gaišo gredzenpuvi. Kartupeļu tumšā gredzenpuve Latvijā līdz šim nav konstatēta.

Lai izvairītos no inficēšanās, **tehnisku**, kas tiek izmantota vairākās saimniecībās, **pirms lietošanas ieteicams iztīrīt**. Uzmanība būtu jāpievērš arī apaviem, kas var būt aplīpuši ar augsni un pārnēsāt nematodu cistas. Tāpat tīrīt vajadzētu arī traktor-technikas riepas.

□□□

Kartupeļu bālā nematode ir agresīvāka nekā kartupeļu zeltainā nematode un inficē arī šķirnes, kas ir izturīgas pret kartupeļu zeltaino nematodi. Pēc kartupeļu ziedēšanas kartupeļu bālās nematodes mātītes ķermeņa krāsa paliek balta līdz veģetācijas perioda beigām, pēc tam nobrūnē (kartupeļu zeltainā nematode vēl iziet zeltainā dzelteno stadiju).

Pārejās atšķirības starp nematodēm ir morfoloģiskas un tās iespējams saskaņot tikai, veicot mikroskopēšanu. Lai precīzi noteiktu, kāds organisms ir paraugā — zeltainā vai bālā nematode, nepieciešams veikt molekulārās diagnostikas testu.

Lūgšana

Kungs Dievs, mūsu Tēvs, uz ikvienu no mums Tu raugies ar mīlestību. Ikvienā no mums aiz ēnas pusēm Tu saskati dievišķo gaismu. Gaismu, ko Tu esi mūsos licis. Gaismu, kas ir Tava klātbūtne. Jo Tu pats esi gaisma un mīlestība.

Kungs, dāvā man žēlastību šajā Gavēņa laikā pasniegt Tev upurus, kas Tevi iepriecinātu. Lai atsakos no tiesāšanas un kritizēšanas, lai atsakos no saviem aizspriedumiem un no pārliecības, ka man vienmēr ir taisnība.

Mierini manu domu skrējienus, Kungs, lai spēju iet pretī iekšējam tukšumam — lai iztukšoju savu sirdi no egoisma un paštaisnības un atbrīvoju vietu Tavām žēlastībām.

Kungs, māci man gavēt tā, ka es atteiktos no liekā un izvēlētos patieso. Lai es atteiktos arī no liekiem vārdiem — no ikviena vārda, kas nevaro labvēlību un mīlestību. Jo tikai tad manas lūpas būs brīvas, lai teiktu Tavu godu. Amen

Gavēņa laika pārdomas par kārdinājumiem

Pāvests Benedikts XVI vēstījumā Lielajam Gavēnim raksta: "Īpaša saikne saista Kristību un Lielo Gavēni kā labvēlīgu laiku pestījošās žēlastības pieredzei. Kristība nav pagātnes rīts, bet satiekšanās ar Kristu, kas pārveido visu kristītā eksistenci". Iesākot gavēni, mēs lasām par Jēzus kārdināšanu tuksnesī, un par to vēlos ar jums parunāt. Kārdinājumi ir ikviena cilvēka dzīves daļa; tie ir mūsu brīvības sekas, kas prasa no mums konkrētu nostāju, saskaroties ar dažādām situācijām. Dzīvot nozīmē pieņemt lēmumus.

Šajā nepieciešamībā pieņemt lēmumus iesaistās arī sātana kārdinājumi. Parasti tie ir labi racionāli pamatoti. Ļaunais mūs kārdina. Evaņģēlijs par to runā skaidri, bet daudzi tam netic — ļaunāk viņiem pašiem.

Kādi tad ir sātana mīļākie kārdināšanas veidi? Skaidru atbildi uz šo jautājumu sniedz evaņģēlija fragments par Jēzus kārdināšanu tuksnesī. *Pirmajā kārdinājumā* ļaunais piedāvā pārvērst akmeņus par maizi. Kāpēc? Viņš balstās uz pieņēmumu, ja būs pietiekoši daudz maizes, tad viss būs nodrošināts. Tieši tā domā vairākums cilvēku. Tā ir materiālisma mentalitāte, saskaņā ar kuru, ja vēders ir pilns, tad arī viss cilvēks ir sātīnāts. Kāda vilšanās! Kādi meli! Par nožēlu, tāda mentalitāte ir ļoti izplatīta, tas ir dzīves redzējums, uz kura balstās mūsu modernā sabiedrība. Kristus atbild: ir rakstīts, ka ne no maizes vien dzīvo cilvēks, bet no ik-

viena vārda, kas iziet no Dieva mutes. Ar šo atbildi Kungs mums atgādina, ka dzīves mērķis nevar būt nauda un labklājība; atgādina, ka mēs bērnu audzinām, nevis vairojot un apmierinot viņu prasības un izklaides, bet gan skarot būtiskākos cilvēka dzīves jautājumus. Muļķis ir tas, kurš piepilda savus bērnus ar lietām, bet nevis ar mūžīgām vērtībām. Ar to mums Kungs atgādina, ka būsīm vienmēr noguruši, neapmierināti, līdz nebūsīm atraduši Mūžīgo. „Mūsu ceļā sastopamies ar gūšanas, naudaskāres kārdinājumu, kas iedragā Dieva primātu mūsu dzīvē. Gūšanas kāre izsauc vardarbību, varas uzurpēšanu un nāvi. Labumu elkdievība ne vien attālina no otra, bet arī atkalina cilvēku, dara to nelaimīgu, maldīna, apmāna, neizpildot solīto, jo novieto materiālās lietas Dieva — vienīgā dzīvības avota — vietā”. (Pāvesta vēstījums). Tāpēc ir svarīgi sev jautāt, vai mēs ļaujam sevi vadīt un mācīt Dieva Vārdam?

Otrais kārdinājums: „Tad velns viņu nostādīja svētnīcas jumta pašā galā un viņam sacīja: Ja tu esi Dieva Dēls, tad meties lejup. Ir taču rakstīts; saviem eņģeļiem viņš ir devis pavēli pār tevi, un viņi nesīs tevi uz rokām, lai nejausī tu neievainotu savu kāju uz akmens”. Kas slēpjas zem šī piedāvājuma?

Tas ir kārdinājums uz steigu, nepacietību, kurai ir vajadzīgi āreji tūlītēji rezultāti; tas ir kārdinājums atrisināt visas problēmas bez ciešanām un pārveidot pasauli bez grūtībām. Steiga nav ceļš, kas ved uz labo. Tāpēc kādu dienu Jēzus teiks: Debesu valstība ir pielīdzināma sinepju graudam, mazākajam no visām sēklām... Steiga, tas ir arī mūsu kārdinājums.

Mēs gribam, lai pasaule izmainītos dažās dienās; ka sava darba rezultātu varētu redzēt uzreiz; ka mūsu upuri nestu tūlītējus augļus. Nē — ir vajadzīgs gaidīt. Gaidīšana pieprasa pacietību, pacietība pieprasa upuri, upuris pieprasa ticību. Tas ir Dieva ceļš, tas ir mazās sēklas ceļš.

Trešais kārdinājums. Tas ir varas piedāvājums — izvēlēties to kā pirmo dzīves vērtību. Tas ir absurds kārdinājums, taču cilvēka lepība bieži seko absurdam lietām. Jebkurā gadījumā, šis kārdinājums ir pēdējais ļaunā mēģinājums. Tas ir vissmalkākais ierocis viņam rokās. Nepārsteidz viņa piedāvājums: „To visu es tev došu, ja tu, zemē mezdami, mani pielūgsi”. Mēs esam gatavi uz visu, lai tikai apmierinātu savu lepību, varaskāri, tās dēļ esam gatavi upurēt jebko.

Kristus atbilde ir tieša: „Atkāpies sātan, jo ir rakstīts — tev būs pielūgt Kungu, savu Dievu, un viņam vienam kalpot”. Dievs nav pavēlnieks, bet Tēvs, tāpēc, pielūdzot Dievu, mēs nekļūstam par vergiem, bet brīviem bērniem.

Kādu dienu Jēzus nometīsies ceļos... bet lai mazgātu kājas kā pazemīgs kalps. Sātanam un viņa sekotājiem ar šo žestu Jēzus atgādina, ka lielums Dieva priekšā tiek mērīts vienīgi ar mīlestību, sevis dāvāšanu un kalpošanu. Kārdinājumi bija un būs, taču tikai no mums atkarīgs, kāds būs to iznākums. Augustīns raksta: šīs zemes dzīve ir pārbaudījumu iezīmēta. Nevienam nevar iepazīt sevi, ja netiek kārdināts, nevar tikt kronots, ja nav to uzvarējis.

Priesteris J.Zarāns

Kur meklēt grēka saknes — 2? Desmitais Dieva Bauslis

„Tev nebūs iekārot [...] nevienu lietu, kas [...] pieder [tavam tuvākajam].” (Izc 20, 17) „Tev nebūs iekārot sava tuvākā namu, nedz viņa tīrumu, nedz viņa kalpu, nedz viņa kalponi, nedz viņa vērsi vai viņa ēzeli un nevienu lietu, kas viņam pieder.” (At 5, 21) „Kur ir tava manta, tur būs arī tava sirds.” (Mt 6, 21)

Desmitais Dieva Bauslis ir ļoti līdzīgs iepriekšējam, bet tomēr skar citu mūsu dzīves sfēru. Mēs esam spējīgi ne tikai censties realizēt par katru cenu mūsu miesas iegribas, bet arī izstiept roku pēc tā, kas mums nepieder un ko nav iespējams iegūt taisnīgā ceļā. Atkārtotā, kas jau bija teikts — bieži vien mēs negrēkojam tikai tāpēc, ka mums nav tādas iespējas.

Diemžēl katrā no mums ir egoistiskās tendences un, pirms cilvēks pieņem lēmumu kaut ko nozagt vai netaisnīgi nopelnīt, tas nozīmē, ka jau iepriekš viņa dzīvē ir iegājuši vēlēšanās pēc šīs mantas vai naudas. Šis Bauslis mūs pasargā no tā, lai savu prātu un gribu pakļautu tādām „nesakārtotām” vēlēšanām.

Jau, runājot par Bausli „tev nebūs zagti”, minēju, ka nav nekāds ļaunums vēlēties iegūt līdzekļus iztikai, jo katram no mums saskaņā ar taisnīguma principiem pienākas cilvēka cienīga mājvieta, uzturs, izglītība, medicīniskā aprūpe. Tomēr ne katrs cilvēks ir spējīgs izjust robežu starp taisnīgumu un pārpilnību.

Kādreiz man sanāca strīds ar priesteri, kurš mēģināja attaisnot kādas bagātas sievietes rīcību, kurai draudēja tiesa par to, ka viņas uzņēmumā bija atklātas finanšu mahinācijas. Šis priesteris mēģināja pierādīt, ka tas nav nemaz tik liels grēks. Tad mēģi-

nāju viņam paskaidrot, ka tomēr ir atšķirība starp situāciju, kad cilvēks nozaga maizi no veikala, jo vairākas dienas nebija ēdis, un cilvēku, kurš nozaga kārtējos desmit tūkstošus latu, kad kontā jau ir simts tūkstoši. Otrajā gadījumā neiet runa par izdzīvošanu, bet par naudas kāri. Diemžēl mēs visi labi zinām, ka, lai cik naudas būtu, tomēr vienmēr ir par maz.

Manuprāt, tai sievietei vajadzēja atgādināt, ka pastāv Desmitais Dieva Bauslis, jo tā nauda, ko viņa mēģināja iegūt netaisnīgā veidā, nebija izdzīvošanas jautājums, bet vēlme iegūt vēl vairāk.

Līdzīgi Devītajam Bauslim šis Bauslis ir kā liek mums uzdot sev jautājumu, ko es vēlos un kāpēc man tas ir vajadzīgs? Dieva priekšā nepietiek, ka mēs nedarām neko ļaunu. Arī zaglis, kas staigā apkārt mājai, ko vēlas apzagt, arī vēl nav pārkāpis likumu un nevienam viņu nesodīs. Taču Dievs ielūkojas cilvēka sirdī un redz mūsu nodomus. Ja tie ir ļauni, tad grēks jau tika izdarīts, kaut arī ārēji nekas vēl nav noticis.

Laikam jau paliek skaidrs, ka vēlēšanās iegūt to, kas man nepienākas, vai iegūt kaut ko netaisnā ceļā ir grēks. Tomēr ne tikai tadā veidā mēs grēkojam pret šo Bausli. Atcerēsimies Pirmo Bausli — Dievam manā dzīvē jābūt pirmajā vietā. Ja visas manas domas aizņem manta vai nauda,

tad Dievs it kā tiek „atstumts” malā. Pat lūgšanas laikā cilvēks tad domā par to, ko viņš vēlas iegūt.

Ar grēku pret šo Bausli saistās arī viens no galvenajiem netikumiem — skaudība. Skaudība — tās ir skumjas, kas rodas redzot, ka kādam cilvēkam klājas labi, un bieži saistās ar to, ka cilvēks vēlas iegūt tādus pat labumus netaisnā veidā. No skaudības rodas arī naidis uz cilvēku. Tad tas, kuram skauž, sāk vēlēties otram ļaunu un pat gatavs darīt viņam pāri. Tad arī sirds tiek nocietināta un, ja kādam bagātam cilvēkam rodas problēmas, tad tas sagādā prieku citiem. Diemžēl mūsdienās arvien retāk esam spējīgi just līdzīgu citu nelaimei, īpaši, ja tas skar bagātākus cilvēkus.

Katoliskās Baznīcas Katehismā lasām, ka skaudība bieži izriet no augstprātības. Tiešām, kad cilvēks uzskata, ka viņa vērtība ir atkarīga no mantas vai sociālā statusa, tad viņš ir augstprātīgs. Esmu daudzkārt redzējis, kā rīkojas tā saucamie „dzīves saimnieki” — uzvedas it kā viņiem viss ir atļauts. Parasti tas notiek tāpēc, ka viņi uzskata, ka kaut kādu īpašību dēļ viņi var rīkoties savādāk nekā citi. Un kāds rūgtums ir augstprātīgam cilvēkam, ja viņam nav bagātības, sociāla statusa vai arī kādu dotību! Tad rodas skaudība uz tiem, kam tas viss ir.

Es domāju, ka mums jāatceras Kristus vārdi — kam daudz ir dots, no tā arī daudz tiks prasīts. Tas attiecas arī uz materiālām vērtībām. Varbūt tomēr ir labāk, ka ne visiem mums ir īpašumā lielas mājas, jaudīgas mašīnas un kruīza kuģi. Tas pasargā no augstprātības.

Pastāv arī „līdzekļi” pret tāda veida grēkiem. Pirmkārt, tā ir nesavtīga lūgšana. Tas nozīmē, ka mēs lūdzamies ne tikai par tiem, kurus mīlam, bet arī par tiem, kas ir bagātāki vai izcilāki par mums. It īpaši tādos brīžos, kad viņiem klājas labi, bet mums ne visai.

Otrā svarīgā lieta — priecāties par citu panākumiem vai veiksmi. Es nekad neesmu redzējis cilvēku, kurš priecātos par to, ka kāds viņam nepazīstams vinnēja loterijā. Parasti reakcija ir tāda: „nu jā, paveicās viņam” vai arī „žēl, ka tas neesmu es”. Domāju, ka tas jāmaina. Ja kaimiņš nopirka jaunu mašīnu, tad labāk priecāties, ka viņam tas sanāca, nevis bojāt sev dienu un arī garīgo dzīvi ar skumjām, ka es neesmu viņa vietā.

Ne mazāk svarīgi ir mācēt priecāties par to, kas man ir. Īstenībā ļoti reti iespēja iegūt visu, ko vēlamies, dara cilvēku laimīgu. Gara nabadzība, par ko runā Kristus, nenozīmē, ka jādzīvo mucā kā grieķu filozofs Diogenes, bet nepiesāstīt savu sirdi mantai. Tad arī kaut notiks tā, ka cilvēks zaudē mantu vai neiegūst visu, ko grib, tomēr neotiek vilšanās līdz izmisumam un arī „attīstās” tāds tikums kā pašlūgšana uz Dievu.

Ar šo rakstu noslēdzas mūsu cikls par Desmit Dieva Bausļiem. Ceru, ka tas nebija garlaicīgs un kaut mazliet ienesa skaidrību, ka Dievs nav tirāns, kuram labpatiktu ierobežot cilvēku. Ar Bausļiem Viņš pasargā mūs, gādā, lai mēs vienmēr rīkotos saskaņā ar mīlestību pret Dievu un tuvāko. Lai visiem lasītājiem bagātīga Dieva svētība.

Priesteris D.Artjomovs

ŠĪ DZĪVE IR CEĻŠ UN IEGŪŠANA, BET NEVIS MĒRKĪS UN IEGUVUMS.

Gandares sakraments

Baznīcas ceturtais Bauslis piesaka — vismaz reizi gadā nepieciešams izsūdzēt savus grēkus. Visattiecīgākais laiks izlīgt ar Dievu ir Lielā Gavēņa laiks. Apustulis svētais Pāvils saka: «Lūk, tagad ir žēlastības laiks, lūk, tagad pestīšanas diena!» (2. Kor. 6,2)

Kāds franču garīdznieks savu sprediķi par grēksūdzi iesācis šādiem vārdiem: «Cilvēcei gadsimtu plūdumā ir bijuši dažādi draugi. Par vienu no tiem es gribu runāt. Tas draugs, kas ārēji ne ar ko neizceļas, ir no koka, bet, neskatoties uz to, cilvēcei izdarījis milzīgi daudz laba. Es domāju ne par ko citu kā vienkāršu, dažreiz pavisam neuzkrītošu koka krēslu, kas atrodas katrā baznīcā pie sienas vai kādā stūrī. Un tas ir mums visiem zināmais biktskrēsls.»

Vārdos ir grūti izteikt to, cik svētības šis krēsls devis atsevišķiem cilvēkiem, ģimenēm, sabiedrībai kopumā, iznīcinot grēku un veicinot tikumību.

Vatikāna II Konsila atjaunotajā liturģijā grēksūdze tiek saukta arī par Izlīgšanas Sakramentu. Šādi Baznīca vēlas uzsvērt šī Sakramenta sniegto palīdzību cilvēku attiecību veidošanā ar Dievu, jo gandarīšana «tīcas uz to, lai mēs iemīlētu Dievu un pilnīgi uzticētos Viņam.» (Pāvils VI)

Šī Sakramentā notiek žēlsirdīgā Dieva personiskā tikšanās ar grēcinieku, kas lūdz piedošanu.

Daži saka, ka viņiem nav vajadzīga grēksūdze. Vai tad viņiem nav grēku? Svētie Raksti par to mums atgādina: «Ja mēs sakām, ka mums nav grēka, mēs maldinām paši sevi un mūsos nav patiesības.» (1. Jāņa 1,8)

Ko tad īsti nozīmē grēksūdze? Grēksūdzē vai Gandarīšanas Sakramentā cilvēks kļūst par sevis paša apsūdzētāju. Savos grēkos viņš atzīstas oficiāla Baznīcas pārstāvja — priestera — priekšā. Priesteris ir pilnvarots piedot grēku nožēlotajam viņa grēkus. Ir cilvēki, kuri domā, ka grēksūdzē ir priesteru izdomājums. Taču ticīgajiem ir skaidrs, ka grēksūdze ir viens no septiņiem Sakramentiem, kurus ir iestādījis Jēzus Kristus.

Virszemes dzīves laikā Jēzus pats pieveda cilvēkiem viņu grēkus, bet, aizejot pie sava Tēva uz debesīm, grēku piedošanas varu Viņš atstāja apustuļiem un viņu pēcnācējiem. Svētajos Rakstos lasām: «Šīnī pašā pirmajā nedēļas vakarā, kad mācekļi, bīdāmie no jūdiem, bija sapulcējušies aiz aizslēgtām durvīm, nāca Jēzus, stājās viņu vidū un sacīja — Miers jums. To pateicis, Viņš dvesa uz tiem un sacīja — Saņemiet Svēto Garu! Kam jūs grēkus piedosiet, tiem tie būs piedoti. Kam tos aizturēsiet, tiem tie būs aizturēti. (Jāņa 20, 19. 22 — 23)

Apustuļi grēku piedošanas varu saņēma tieši no Jēzus un pēc tam to nodeva sa-

viem pēctečiem. Apustuļu pēcteči ir bīskapi, bet priesteri un viņu palīgi. Arī tagad grēku piedošanas vara ir bīskapiem un priesteriem. Lai priesteris varētu uzklaut grēksūdzi, ir nepieciešama attiecīga pilnvara vai jurisdikcija no sava bīskapa.

Grēksūdze Baznīcā apstāv no apustuļu laikiem. Apustuļu darbu grāmatā lasām: «Daudzi no ticīgajiem nāca, atzīdami un izstāstīdami savus grēkus.» (Ap. d. 19,18) Tātad tas nav nekāds jaunums, bet dvēseles miera atgūšanas līdzeklis. Cik laimīgs ir cilvēks, kam no sirdsapziņas novelas nasta! Zināms, ka pat tie, kam nav reliģiskās grēksūdzes, cenšas savu sirds nemieru izstāstīt kaut vai labam draugam. Lai gan tā dod zināmu mierinājumu, tomēr ceļu uz debesīm neatver.

Protams, savus pārkāpumus sūdzēt nav ērti. Tomēr jāatceras, ka kauna lieta ir grēka darišana, bet uzvara pār sevi ir grēka atzišana. Priesteriem ir stingrs pienākums

saglabāt grēksūdzes noslēpumu.

Laicīgā tiesa reti kad attaisno vai atbrīvo apsūdzēto. Grēksūdze beidzas ar attaisnojumu un piedošanu. Pie bikts cilvēks tuvojas ar smagu nastu, bet aiziet projām ar lielu vieglumu.

Madsolys Jōņa grāmatā «Ausmas zeme» ir stāsts «Izdzysušais pōrts». Tas vēsta par Stanislava un Martas ģimeni. Pēc laulības noslēgšanas kādu laiku viņi dzīvoja ļoti satīcīgi. Taču vēlāk vīrs sāka ieskatīties glāzītē un lauza arī uzticību. Kādu dienu izcēlās strīds starp vīru un sievieti. Kad Stanislavs sāka pielietot spēku pret Martu, dēls, aizstāvot māti, stipri iekoda tēvam rokā. Savās dusmās tas nepažēloja bērnu. Saņēmis tēva sitienu pa galvu, zēns nokrita uz grīdas kā miris. Piesteidzās māte. Arī tēvs it kā atskurba no notikušā. Viņi ielika zēnu gultā, tas pēc brīdītiņa atguvās, tikai no austiņas tecēja asinis.

Kādu dienu pēc mēslu talkas Stanislavs

lika dēlam pie diķa mazgāt ratus, bet pats devās pie kalēja. Kamēr gaidīja rindā, atskrēja kaimiņu gans ar ziņu, ka Pēterītis iekritis diķī. Lai gan ātri izdevās atsaukt ārstu, tomēr zēnu atdzīvināt neizdevās. Ārsts teica, ka bērnam vienā ausī bijusi pārplisusi bungādiņa, un tāds cilvēks ūdenī zaudējot orientāciju. Stanislavs ļoti labi saprata, ka te ir viņa vaina.

Bēru dienā Stanislavs agrī devās pie priestera. Ienācis Baznīcā, pat lāgā nevarēja atcerēties, kad te bijis pēdējo reizi. Tagad viņam likās, ka iekšējā balss saka — tiesājiet mani, sitiet mani, tikai atvieglojiet manas iekšējās ciešanas. Baznīcas vidū viņš nokrita ceļos, aizsedza ar rokām seju un noliecās ar galvu līdz grīdai. Te viņš sadzirdēja piekalpotāja soļus. Pienācis pie tā, viņš palūdza, lai pasaka priesterim, ka grib izsūdzēt grēkus.

Tas bija labi, ka baznīca bija tukša. Vīra acu priekšā visu laiku bija mirušais dēls. No acīm sāka birt asaras. Viņš sāka saukt: «Jēzu, apžēlojies par mani! Palidzi man celties no tā ļaunuma, ko esmu izdarījis.»

Kad atnāca priesteris, Stanislavs sāka savu grēksūdzi. Kad to beidza, runāja priesteris. Viņa vārdi nāca kā zibeņi Stanislava dvēselē. Tie atklāja vīra darbu ļaunuma seju. Cik smagi viņš bija grēkojis! Taču vecā priesteri vārdi kļuva arvien mierīgāki. Viņš sāka runāt par Dieva žēlsirdību un arī to, ka Dievs piedos, ja vien nožēlo un grib labot savu dzīvi. Stanislavs zieta krūtīs un teica: «Dievs, esi žēlīgs man, grēciniekam.» Viņš jūta, ka pēkšņi pazudis lielais smagums, kas viņu nospieda.

Kad dēls bija apbedīts un bērnieki aizbraukuši, Stanislavs apstaigāja savus laukus. Atgriezies mājās, sāka meklēt savu sievieti. Tā sēdēja mirušā zēna gultā un raudāja. Vīrs nokrita ceļos pie viņas kājām un sacīja: «Marta, Marta, piedod man.» Un dzirdēja atbildi: «Stanislav, manu Stanislav, vai mēs nevarētu sākt dzīvi no jauna? Vai tu gribētu būt tāds, kāds tu biji kādreiz?» Stanislavs sacīja: «Ja tikai tu mani neatraidīsi.» Uz ko Marta teica: «Nekāda naida man nav pret tevi. Es ticēju, ka tu reiz atgrieziesies.»

Caur šo lielo traģēdiju, caur grēksūdzi un grēku nožēlu Dievs bija atkal vienojis kopā laulātos draugus.

Baznīcai ir vara piedot pat vislielākos grēkus. Tikai pašam cilvēkam jābūt labai gribai to darīt. Jāatceras tas, ka arī velns cīnās par cilvēku dvēselēm un grib tās paņemt savā varā. Mums jālūdzas par tiem, lai viņiem būtu drosmes saraut grēku važas.

Ir labāk atklāt savus grēkus viena priesteri priekšā, nekā tie tiks atklāti publiski Dieva tiesā. Darīsim to, «jo tagad ir žēlastību laiks, tagad ir pestīšanas diena.» (12. Kor. 6,2)

Dekāns J. Stepinš

Baznīca sniedz materiālo palīdzību cietušajiem Japānā

Baznīca sadarbībā ar dažādām institūcijām aktīvi piedalās Japānā notikušās dabas katastrofas upuru ciešanu mazināšanā — sarunā ar Vatikāna Radio apliecināja apustuliskais nuncijs Japānā arhibīskaps Alberto Bottari de Castello. Gan pāvests, gan kristieši visā pasaulē lūdzas par cietušajiem. Baznīca daudzās valstīs sniedz Japānai materiālo palīdzību. Pagaidām Itālijas Caritas uz katastrofas reģionu nosūtīja 100 000 eiro lielu naudas summu. Līdzekļu vākšana un atbalsta sniegšana aizvien turpināsies. Apustuliskais nuncijs pastāstīja, ka traģiskajos notikumos gājis bojā viens kanādiešu izcelsmes misionārs. Tas ir vienīgais upuris reliģisko ordeņu locekļu vidū. Taču šobrīd vēl nav ziņu par to, vai ir dzīvi visi priesteri un klostermāsas.

Japānas Caritas direktors priesteris Diasuke Narujis aģentūrai Fides darīja zināmu, ka uz zemestrīces un cunami skarto reģionu kā brīvprātīgie grib doties daudzi jaunieši. Viņš apliecināja, ka šodien daudzos valda bailes,

bet ne panika. Lūdis rīkojas nosvērti un apdomīgi. Lielākās rūpes sagādā Fukušimas atomelektrostacija. Izpostītajās zonās galvenā problēma ir pārtikas un degvielas trūkums. Tā kā nav degvielas un ir sagrauti ceļi, cilvēki nevar nekur izbraukt. Līdz ar to šis traģēdijas priekšā viņi jūtas bezpalīdzīgi. Sendai notika bīskapa ārkārtas tikšanās, kurā piedalījās arī Japānas Caritas prezidents bīskaps Isao Kikuči. Tās laikā tika lemts, kā efektīvāk palīdzēt cietušajiem iedzīvotājiem.

Lūgšana par zemestrīces un cunami upuriem

Parīzes Dievmātes katedrālē tika celebrēta Svētā Mīse par Japānu skārušās dabas katastrofas upuriem. Kardināls Andrē Ventruā pauda lielu apbēdinājumu par valsts ziemeļaustrumos notikušās zemestrīces un tai sekojošā cunami postošajām sekām. Viņš mudināja visus Francijas

katolītīgos lūgties par cietušajiem un viņu ģimenēm.

Saitamas diecēzes bīskaps Marcellins Daiji Tani aģentūrai Fides apliecināja, ka Baznīca Japānā „atbildēs” traģēdijai ar lūgšanām un solidaritāti. Minētā diecēze ir viena no katastrofas smagi skartajām teritorijām. Visās Svētajās Misēs Japānas ticīgie lūdzās par cietušajiem. Šis sāpīgais notikums mums atgādina, ka cilvēka dzīve ir Dieva rokās un ka tā ir Dieva dāvana — sacīja bīskaps. Viņš piebilda, ka vienlaikus visiem kristiešiem tas ir izaicinājums īstenot savā ikdienas dzīvē mīlestības bausli un žēlsirdību, un tādējādi būt patiesiem mīlestības lieciniekiem.

Katoļu Baznīca Japānā uzsāka nacionālo solidaritātes kampaņu, lai sniegtu palīdzību zemestrīcei un cunami cietušajiem. Tajā aktīvi iesaistījās arī Benedikts XVI, ar Pontifikālās Cor Unum padomes starpniecību ziedojojot 150 000 ASV dolāru, informēja apustuliskais nuncijs Japānā arhibīskaps Alberto Botari de Castello.

„Vatikāna Radio”

NEDARĪT ĻAUNU VIEN IR PAR MAZ — IR JĀVAR UN JĀSPĒJ DARĪT LABO.

Skolēnu tautu deju kolektīvu sadancis Riebiņos

Riebiņu novada Stabulnieku kultūras namā notika Riebiņu un Preiļu novadu skolēnu tautu deju kolektīvu «Sadancis».

Dejotājus uz šiem jaukajiem svētkiem sapulcināja Dravnieku pamatskolas deju skolotāja Natālija Balode, cilvēks ar īpašu pieredzi šādu pasākumu rīkošanā, «Novadniekam» stāstīja Anita Betlere, Dravnieku pamatskolas skolotāja, kas vadīja sadanča koncertu. Bet ideja par skolēnu tautu deju kolektīvu sadancošanu pieder deju kolektīvu vadītājam skolotājam Gaidai Ivanovai no Preiļiem.

Sadanci atklāja Gaidas Ivanovas vadītā jaunākā dejotāju grupa no Preiļu 1. pamatskolas, iepriecinot skatītājus ar savas skolotājas veidotu dejas horeogrāfiju. Šādu jauku mirkļu koncerta laikā vēl bija daudz, jo gandrīz visām

dejām mazo bērnu sniegumā bija viņas horeogrāfija. Sadanci piedalījās gan jaunākās, gan arī vidējās vecuma grupas dejotāji, un katra no astoņām dejām skatītājiem sagādāja baudījumu kā labi iestudēta izrāde.

Sadanci piedalījās arī Riebiņu novada skolēnu deju kolektīvi. Galēnu pamatskolas 5. — 9. klašu dejotāji izpildīja tādas tautā pazīstamas un iemīļotas dejas kā «Rucavietis» un «Andziņš», kā arī deju «Man piebira sudrabiņš».

Savukārt mājnieki — Dravnieku pamatskolas 1. — 4. klašu un 5. — 9. klašu deju kolektīvi skatītājiem dāvāja pavasarīgas noskaņas ar dejām «Garā pupa» un «Saulīte bagātā». Viņi izpildīja arī dejas «Skaista mana brāļa sēta», «Ar meitām dancot gāju» un «Ak, tu žē!».

Koncertu papildināja skolotājas Valentīnas Mičules vadītā teātra pulciņa uzstāšanās. Deju

starplaikos skatītāju neatslābstošu uzmanību un skaļus aplausus izpelnījās Amandas Anusānes atveidotais «Začēits», bet visus lieliski izsmidzināja Liāna Cvetkova un Ingars Čaunāns, kuru sniegumā varēja vērot humoresku «Eksotiskā ēdienkarte». Konkursta noslēgumā uz romantiskas stīgas visus noskaņoja Evita Broka ar izjusti norunāto dzejoli «Engelis».

Koncerts deva pozitīvu enerģijas lādiņu garās ziemas nogurdinātajai publikai, jo iznesīgie, graciozie dejotāji savos krāšņajos tautu tērpos deju rakstus uz skatuves plaucēja kā krāsainu, eksotisku ziedu. Var droši apgalvot, ka gandarījumu šajā pasākumā guva gan paši dejotāji, gan viņu vadītāji, gan, protams, skatītāji, atzīst sadanča vadītāja Anita Betlere. Tādu vērtējumu skolēnu deju kolektīvu koncertam deva arī Dravnieku pa-

● Riebiņu novada skolēnu tautu deju kolektīvu «Sadancis» dalībnieki.

matskolas direktors Jānis Znotiņš un Riebiņu novada izglītības

jautājumu koordinatore Evelina Visocka.

Sadziedājās novada vokālie ansambļi

Pavasariņā dienā, kas paliks atmiņā gan ar spožu sauli, gan kūstošu sniegu, gan skanīgām dziesmām, Siļukalna kultūras namā notika Riebiņu novada vokālo ansambļu skate. Riebiņu novads var lepoties ar 15 vokālajiem ansambļiem, un 14 no tiem piedalījās skatē, informē novada kultūras darba organizatore Monika Livdāne.

Seniorus pārstāvēja skaisti saposušās Siļukalna kultūras nama ansambļa «Zilais lakatiņš» dziedātājas, ko vada Anita Mičule un Rušonas kultūras nama senioru vokālais ansamblis «Saskaņa»

(vadītāja Lilita Livdāne).

Riebiņu novadā visvairāk ir sieviešu vokālo ansambļu. Skatē piedalījās Siļukalna kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis (vada Staņislava un Bronislavs Kokoriši), Siļukalna «Aicinājums» Anitas Mičules vadībā, divi ansambļi no Riebiņu kultūras nama: «Sudaruški», ko ilgu gadu vada Alevtina Čizika, un tikai šajā sezonā nodibinātais ansamblis «Piparmētra» (Baiba Betlere). Kā vienmēr ar kvalitatīvu sniegumu iepriecināja Stabulnieku kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis Solvitas Ertas vadībā un Birutas Mežatūcas vadītais ansamblis no Galēniem. Abas šīs dziedātāju kopas darbojas ilgstoši,

uzkrājušas bagātu pieredzi.

Šajā sezonā papildinājies arī vīru ansambļu skaits. Uz skatuves kāpa gan vīri ar lielu kopdziedāšanas pieredzi — vokālais ansamblis no Stabulniekiem (vada Solvita Erta) un no Siļukalna (vadītāja Anita Mičule), gan ar skanīgām dziesmām sevi pieteica arī Riebiņu kultūras nama vīru vokālais trio un Rušonas kultūras nama vīru (jauniešu) vokālais ansamblis. Trio vada Fredis Bergmanis, bet Rušonas jauniešu ansamblis — Jūta Grebeža.

Skatē bija pārstāvēti arī jauniešu ansambļi. Uzstājās «Ciela viņas» (vadītāja Lilita Livdāne) no Rušonas pagasta Gailiņiem un jauktais vokālais ansamblis (Ani-

ta Mičule) no Siļukalna kultūras nama.

Skates vērtēšanas komisija, kurā darbojās Preiļu mūzikas un mākslas skolas pedagoģes Karina Oša un Laima Sondore, kā arī Riebiņu novada kultūras darba organizatore Monika Livdāne, uz reģionālās skates otro kārtu Daugavpili izvirzīja sešus novada ansambļus. Novadu pārstāvēs Riebiņu kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis «Piparmētra», Stabulnieku un Galēnu sieviešu ansambļi, Siļukalna jauniešu un vīru, Rušonas vīru vokālais ansamblis.

Ar panākumiem skatē piedalījās arī viesu kolektīvi: Aglonas kultūras nama sieviešu vokālais

ansamblis (vadītāja Iveta Soldāne) un Vārkavas novada Vanagu sieviešu vokālais ansamblis «Dziedi līdz!» (vadītāja Liliāna Zarāne), kuri tika izvirzīti uz reģionālo skati.

Skates starplaikos izklaideja Siļukalna kultūras nama dramatiskais kolektīvs, parādot ainas iz dzīves, kas sagatavotas Anitas Upenieces vadībā. Uzstājās siļukalniešu ritma deju grupa (vada Sintija Upeniece). Skates dalībnieki varēja arī piedalīties konkursos, kopīgi sadziedāties un sadancot, par ko parūpējās pasākuma vadītāja un Siļukalna kultūras nama saimniece Anita Upeniece.

Noskaidroti enerģētikas jomā zinošākie skolēni reģionos

Noskaidrotas piecas zinošākās skolēnu komandas no katra Latvijas reģiona — Kurzemes, Vidzemes, Zemgales, Latgales un Rīgas, — kas sacentīsies Latvenergo rīkotajā erudīcijas konkursa «eXperiments» neklātienēs, finālā. Tā ir konkursa izšķirošā kārtā, kurā tiks noskaidrota viena erudītākā komanda katrā reģionā, kas iegūs ceļazīmi uz televīzijas spēli LNT tiešraidē maija sākumā, lai aizstāvētu komandas, skolas un reģiona godu visas Latvijas mērogā. Latgales reģionā par zinošākajām komandām atzītas Aglonas vidusskolas komanda «Smaidīgi omi», Preiļu 1. pamatskolas «Atomīņi», Aglonas vidusskolas «Motori», Līvānu 2. vidusskolas komanda «Lādiņš». Piekta Latgales komanda ir «Plāceniši» no Daugavpils.

Erudīcijas konkursam «eXperiments» šogad pieteicās 220 komandas — 1320 asto no deviņi klašu skolēni no visas Latvijas, kas vairāk nekā mēnesi aizrautīgi piedalījās «eXperimentālajā izaicinājumā», — pildīja konkurentu izstrādātos uzdevumus un gatavoja «cietos riekstus» citām komandām, lai iegūtu pēc iespējas vairāk punktu un tiktu uz konkursa nākamā kārtu. Saviem pretiniekiem komandas sagatavoja gandrīz 300 uzdevumus, kas saistīti ar zināšanu par enerģētiku.

Neklātienēs finālā savstarpējā cīņa notiek reģionu ietvaros līdz 8. aprīlim. Komandām būs jārisina ekspertu sagatavoti, āķīgi fizikas uzdevumi. Līdz 31. martam tām ir iespēja izpildīt radošo uzdevumu — izveidot komiksi ar savu redzējumu par

to, kāda būs elektrība pēc 20 gadiem.

Akciju sabiedrības «Latvenergo» Komunikācijas projektu daļas vadītāja Raja Kočanova atzina: «Šogad pirmo reizi visā «eXperimenta» vēsturē komandām bija iespēja ne tikai risināt ekspertu sagatavotus uzdevumus, bet arī pašām iesniegt uzdevumus un parādīt savu radošumu un zināšanas. Konkursa gaitā pārliecinājāmies, ka Latvijas vispārīgizglītošajās mācību iestādēs mācās atbildīgi un atjautīgi skolēni ar augstu potenciālu — to pierādīja iesniegto uzdevumu saturs. Komandas bija sagatavojušas arī tik netradicionālus uzdevumus, kā, piemēram, cik maksā zibens. Mūs priecē šī gada «eXperimenta» komandu sniegums un ceram, ka daļa no dalībniekiem nākotnē savu izglītību saistīs ar enerģētiku.

Konkursa «eXperiments» aizsākumi meklējami 1995. gadā, kad to iedēvēja par «Vatiņu», informē Andris Siksnis, AS «Latvenergo» ārējās komunikācijas daļas vadītājs. Laika gaitā konkurss nomainījies vairākus skanīgus nosaukumus — «Vol-tiņš», «Kam gaišākā galva», bet nu jau piekto gadu tas pazīstams ar nosaukumu «eXperiments». Konkursa laikā 8. un 9. klašu skolēni var pierādīt, cik labi ir apguvuši pamatskolas obligāto mācību vielu, kā arī interesantā veidā atkārtot un iegūt papildu zināšanas fizikā un enerģētikā, turklāt «eXperiments» ir lieliska izdevība skolas vārda un skolēnu zināšanu popularizēšanai Latvijas mērogā, lai atklātu, kurā Latvijas pilsētā un reģionā mīt erudītākie jaunieši un nākotnes eksakto jomu speciālisti.

Mūzikas konkursos labi panākumi

Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēkņi ar panākumiem piedalījušies vairākos konkursos.

Jauno pianistu konkursā «Mūsdienu klasika», kas notika Rīgā, Latgales priekšpilsētas mūzikas skolā, Daniels Krimans ieguva otro vietu C grupā. Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktors Alberts Vucāns ar gandarījumu atzina, ka Daniels ir ļoti talantīgs un centīgs audzēknis, par ko prieks gan viņam, gan mūzikas pedagoģei Antoņinai Mihailovai, kas zēnam māca klavierspēli. Audzēknis ceļu uz mūzikas skolu mēro no Aglonas, bet tajās dienās, kad viņa skolotāja strādā Aglonas bazilikā, mācību stundas notiek tur. Konkursa žūrijā darbojās pasniedzēji no Mūzikas akadēmijas.

Otrās pakāpes diplomu Latgales izglītības iestāžu pūtēju orķestru novadu skatē ieguva Preiļu novada jauniešu pūtēju orķestris. Tā sniegums konkursā novērtēts ar 40 punktiem. Jūtama izaugsme, jo pērn tādā pašā skatē, ko vērtēja tā pati žūrija, mūziķi saņēma 36 punktus, stāstīja Alberts Vucāns. Šogad līdz pirmajai pakāpei pietrūcis vien 2,5 punktu. Abi diriģenti — Oļegs Koļesņičenko un Roberts Višķeris iegulda lielu darbu orķestra kvalitatīvajā izaugsme. Orķestris pēdējā laikā apgūst ne vien klasiskos skaņdarbus, bet arī vieglāka žanra mūziku — valšus ballēm un citus «dejojamos gabalus», jo pūtēju

orķestru mūzika vienmēr ir iecienīta sarīkojumos, zaļumballēs, un arī Preiļu jauniešu pūtēju orķestris sevi pieteicis nesen notikušā ballē Rožkalnos.

Pirmajā Latgales mūzikas skolu pušamo instrumentu spēles audzēkņu ansambļu konkursā «Latgales svilpaunieki» Preiļu mūzikas un mākslas skolas kvartets, kas spēlēja koka pušamos instrumentus, saņēma diplomu par trešo vietu. Kvarteta sastāvā spēlēja Oļega Koļesņičenko audzēkņi Inta Gribonika, Vineta Haritonova, Ronalds Vilcāns un Reinis Ķiberis. Otrs Preiļu jauno mūziķu kvartets: Māris Salenieks, Guntars Skutelis, Dāvis Sporāns un Raivis Smagars šajā pašā konkursā saņēma Pateicības rakstu. Šie zēni pedagoga Roberta Višķera vadībā apgūst metāla pušanos instrumentus. Līdz godalgotai vietai pietrūka pavisam nedaudz, atzina Alberts Vucāns.

8. aprīli Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēkņi Daniels Krimans un Ronalds Vilcāns dosies uz starptautisku konkursu, kas notiks Utenā (Lietuva). Utenas mākslas skola uz konkursa aicinājusi sadraudzības pilsētu skolas.

Arī 20. un 21. maijā paredzēts ārzemju brauciens. Jaunie mūziķi Daniels Krimans, Krista Šķēpa un Reinis Ķiberis skolotājas Antoņinas Mihailovas pavadībā un kopā ar Līvānu mūzikas un mākslas skolas pārstāvjiem piedalīsies luterāņu konfesijas rīkotā pasākumā Vācijā.

MADONA

Braukt uz ledus nav ikdienišķi

Sekmīgi ir noritējis Cesvainē novada un apkārtnējo pilsētu autobraucēju gaidītākais ziemas pasākums «Autosprints uz ledus». Izpildīts galvenais mērķis — papildināt un nostiprināt dalībnieku autovadīšanas prasmes ekstremālos brauktuves apstākļos.

Tehniskajā literatūrā brauktuves apstākļus, kādos dalībniekiem bija dotas iespējas pārlicināties par savām autovadīšanas prasmēm, dēvē par ļoti sliktiem. Uzdevuma izpilde no dalībniekiem prasīja ne vien virišķību un drosmi, bet arī iekšēju koncentrēšanos, stāvēt uz starta līnijas.

Sacensību organizators Aigars Kozuls pats pēc profesijas ir praktiskās braukšanas instruktors ar pieredzi, kas iegūta dažāda mēroga autosporta sacensībās, kā arī drošas braukšanas kursos Skandināvijā. Tas nodrošina trases likumu konfigurācijas izveidē. Bijušais Latvijas čempions krosā A. Griboniks to novērtēja ar atziņību: «Vecīt, ir izdevies izveidot kvalitatīvu un aizraujošu trasi!» Tāda pati atsauksme saņemta no pieredzes bagātā autosportista A. Bogdanova, un pozitīvais vērtējums ir darba alga.

Jau vairākas ziemas trase uz Kraukļu karjera ledus tika iztīrta ar zemnieku saimniecības «Akmeņkrogs» tehnisku atbalstu. Trases mērķauditorija bija visi autovadītāji, kas vēlējas papildināt un nostiprināt automašīnas vadīšanas prasmes. Šogad desmit minūšu laikā pēc trases izveidošanas tika pieņemts lēmums rīkot sacensības, kas dotu iespēju visiem auto entuziastiem izbraukties dro-

● Čiņa par labāko laiku Kraukļu karjera ledus trasē.

šā vidē, sacensties savā starpā un ātrākajiem tikt apbalvotiem.

Pierādījās, ka, spītējot asajam ziemeļu vējam, sacensībās bija gatavi piedalīties gan jaunieši, gan dāmas, gan vīri spēka gadus, arī vecmeistari. Dalībnieces dāmu klasē gan nācās katru personīgi uzrunāt un uzaicināt startēt.

Atveiški tika nodalītas septiņas automašīnu klases: 2WD, RWD, 4WD, Open, juniori, dāmas, apvidus (džipi). Dalībnieki veica divus braucienus, un ieskaitē tika vērtēta abu braucienu laiku summa.

Jaunākais drosminieks bija ieradies no Rīgas — Edijs Augulis (11 gadu), veiksmīgi paveicot uzdevumu, kas prasa ne tikai drosmi. Vecākais — droši pelnījis atzinību un medaļu par mūža ieguldījumu autosportā. Visus vienoja kopēja iezīme — iein-

teresētība un činasspars.

Sacensībās par lielāko pārsteigumu parūpējās cesvainietis Edgars Rošāns, kas, startējot klasē ar sporta radzēm, pirmajā braucienā uzrādīja absolūti labāko laiku. Uzvaru viņam centās atņemt valmierietis Raitis Veinšteins, bet Edgars nosargāja līderpozīciju. Raitis palika trešais, izpelnījās visskaļākās skatītāju ovācijas un kļuva par skatītāju simpātiju. Otrā vietā izdevās nosargāt Aivim Brumerbergam.

Aivars Bajārs aizstāvēja «Latvijas Propāna gāzes» godu un pierādīja, ka, startējot ar «nobrauktām riepām» un balstoties uz iepriekšējo pieredzi, iespējams apsteigt virkni sāncensu un ierindoties otrajā vietā pilnpiedziņas klasē. Pirmās vietas ieguvējam Agrim Petkunam-Valgumam Aivars zaudēja mazāk par sešām

sekundēm kopvērtējumā. Trešais palika Gundars Rubenis no Stāmerienas, kas aktīvi organizē ar drošu braukšanu saistītus pasākumus.

Klasē automašīnām ar aizmugurējo riteņu piedziņu dramatiska čīņa norisinājās starp Gintu Krieviņu un Inti Bērziņu par otro — trešo vietu. Finālā Intis burtiski izrāva sekundes un dāvināja Gintam trešo pakāpienu. Ātrākais šajā klasē mājas trasē izrādījās un savu talantu apliecināja Kalvis Tēts.

Priekšpiedziņas klasē pēc pirmā brauciena trijniekā ierindojās brāļi Armands un Ivars Čirulnieki no Inčukalna, trešais — Ojārs Ošāns. Tiesa, otrajā braucienā Ivars uzrādīja ātrāku laiku, un Armands atkrita uz trešo vietu, bet Ojārs pakāpās uz otro.

Dāmas atnāca, nobrauca, uzvarēja. Liene Dreiškina — pirmā, Eva Luce — otrā un Lienīte Boka — trešā.

Kungi apvidus mašīnu klasē tāpat — nobrauca un uzvarēja. Kad pie starta līnijas stāvēja Kaspars Žābaks ar savu Mercedes G55 AMG, kolēģis no Gulbenes sacīja, ka pie viņiem visus šos gadus nekad neviens ar tik dārgu mašīnu neesot piedalījies sacīkstēs. Par prieku vietējiem, uzvaru ar padomju laika bruņojumu NIVA sīvā čīņā «izrāva» cesvainietis Gints Krieviņš, aiz sevis atstājot Kasparu un sacīkstes ģenerālsponsoru Aivaru Tētu ar Nissan.

Juniori, vērojuši, kā cinās brāļi ar tēviem un vectēviem, paši devās trasē un uzrādīja ievēribas cienīgus rezultātus, pierādot, ka zina, kā vadīt mašīnu, kad tā sāk slidēt, ja izvēlētais braukšanas ātrums neatbilst saķerei uz brauktuves. Paldies viņu vecākiem par ieguldījumu satiksmes drošībā.

Tikai viens dalībnieks saviem spēkiem nespēja nobraukt no sniega vaļņa, un trasē nācās iebraukt tehniskajai palīdzībai.

Šādi un līdzīgi veiklības braucieni nodrošina katru autovadītāja apzinātu atbildību par savu turpmāko rīcību ceļu satiksmē. Fakts, ka dalībnieki zvana un aģitē rīkot atkārtotu maču, pierāda, ka autosprints uz ledus ir populārs, un tas motivē veidot vēl aizraujošāku sacīksti.

Šogad sezona ir beigusies, jo laika apstākļi ievieš savas korekcijas un nedrīkst riskēt ar cilvēku veselību vai dzīvību. Jāvādās pēc formulas, — ja šaubies, vai pastāv draudi, tad jāuzskatā, ka draudi ir.

«Stars»

DAUGAVPILS

Dzelzceļa stacijā sagaidītāju kļuvis vairāk

Daugavpils dzelzceļa stacijas uzgaidāmajā telpā apmeklētāji tagad var apskatīt Saules skolas audzēkņu karikatūru izstādi «Sagaidītāji».

Ja cilvēks atnāk uz staciju, tas nozīmē, ka viņš brauc projām vai arī kādu sagaida. Stacija vieno visus, neatkarīgi no tautības un sabiedriskā stāvokļa. Visi zina, ko nozīmē gaidīt, īsinot laiku pie kafijas tases, sarunājoties vai ļaujoties pārdomām. Emocijas, kuras tobrīd atspoguļojas sejā, savos darbos centušies attēlot bērni — mākslas skolas 1. un 2. klases audzēkņi.

Karikatūras veidotas kā plastikas un papīra maskas, bērni tās izgatavoja pedagogu Tatjanas Fjodorovas un Veras Semjonovas vadībā. Šeit ir, piemēram, jauniešis tumšās brillēs, kaprīzs, nepacietīgs bērns un cienījama vecmāmiņa platmalē. Viņus visus vieno gaidīšana.

Izstādē piedalās 38 jaunie tēlnieki. Viņi aicina pilsētas iedzīvotājus un viesus «pievienoties»

sagaidītājiem un pasmaidīt pašiem par sevi. Izstādi var apmeklēt līdz 19. aprīlim.

Bīķerniekos ievēlēja skaistuma karalieni

Daugavpils novada Bīķernieku pagastā notika pasākums «Mis Bīķernieki». Daiļā dzimuma konkursā kultūras nama skatītāju zāle bija pilna.

Kultūras nama mākslinieciskā

vadītāja Ināra Vasiljeva pastāstīja, ka šā konkursa ideja radās jau sen, tas jau ticis rīkots pirms vairākiem gadiem. Toreizējās jaunās dalībnieces jau pieaugušas un atkal nolēma izmēģināt savus spēkus.

12 Bīķernieku pagasta iedzīvotājas vecumā no 16 līdz 25 gadiem sacentās galda klāšanā, ziedu kompozīciju veidošanā, ēdienu gatavošanā un citās sievišķīgās mākslās. Viņām bija jāpastāsta par sevi, saviem sapņiem un dzīves uzskatiem. Konkursa žūrijai — Inārai Vasiljevai un pagasta iedzīvotājiem Irīnai Bis-

● Bīķernieku skaistules: Nadežda Vasiljeva (no kreisās), Viorika Moisejeva, Olga Pankova, Darja Krasovska.

trovai un Aleksandram Vasiljevam nebija viegli izvēlēties labāko.

Pēc konkursa rezultātiem dažādi tituli tika piešķirti četrām dalībniecēm. Uzvarēja 12. klases skolniece Olga Pankova, savukārt titulu «Mis rozīnīte» ieguva Darja Krasovska, «Mis smaids»

— Viorika Moisejeva, «Mis pavasaris» — Nadežda Vasiljeva.

Iespējams, Bīķernieku pagasta iniciatīva pamudinās arī citus sarīkot šādus konkursus, bet pēc tam varēs organizēt svētkus «Mis Daugavpils novads».

«Latgales Laiks»

Izvēlas šķirt laulību pie notāra

No 1. februāra zvērinātie notāri visā Latvijas teritorijā izskata laulības šķiršanas lietas bezstrīdus kārtībā. Jau izsniegti pirmie dokumenti par laulības šķiršanu. Kopumā mēneša laikā valstī pie notāriem šķirt laulību bezstrīdus kārtībā ar iesniegumiem bija griezušās vairāk nekā 1000 personas.

Kā pastāstīja Preiļos praktizējošā zvērinātā notāre **Sandra Naumova**, marta sākumā birojā bija iesāktas sešas šķiršanās lietas. Iesniedzēju vecumi — visdažādākie. Pieteikušies gan jauni pāri, kuri nodzīvojuši laulībā tikai dažus gadus un kuriem vēl nav bērnu, kā arī laulātie, kuri laulībā nodzīvojuši vairākus desmitus gadu un kuru bērni jau pieauguši. Notāre secina, ka pārsvarā esot tā, ka kāds no laulātajiem, kuri vēlas šķirties, jau kādu laiku dzīvo savu dzīvi projām no iepriekšējās ģimenes. Piedzīvota arī viena priecīga ziņa, jo kāds vīrietis atsaucis savu iesniegumu par laulības šķiršanu, jo dzīvesbiedri ir samierinājušies. Tāda

iespēja laulātajiem tiek dota 30 dienu laikā kopš šķiršanas iesnieguma iesniegšanas.

Marta sākumā notāre izdevusi arī pirmo laulības šķiršanas apliecību. Par laulības šķiršanas apliecības izsniegšanu tiek paziņots Iedzīvotāju reģistram, attiecīgajai dzimtsarakstu nodaļai vai baznīcai, kurā laulība savulaik tika reģistrēta. Par to tiek paziņots arī Tieslietu ministrijai, kur notiek laulību uzskaitē laulību šķiršanas lietu reģistrā.

S.Naumova isumā pastāstīja, kāds ir laulības šķiršanas lietas vešanas process. Laulātie ierodas pie notāra un paziņo, kas vēlas šķirt laulību. Notārs pārlicinās, vai laulātie ir vienojušies par laulības šķiršanu; (rakstveidā) par laulāto kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesību, bērna uzturēšanas, kopīgās mantas sadali. Ja rakstveida vienošanās jau ir, notārs sagatavo un apliecina abu laulāto iesniegumu par laulības šķiršanu, reģistrē lietu laulības šķiršanas lietu reģistrā, paziņo laulātajiem par laulības šķiršanas lietas uzsākšanu.

Notārs gaida 30 dienas. Šajā laikā katram laulātajam ir tiesības atsaukt iesniegumu par laulības šķiršanu. Atsaukumu izsaka rakstveidā un bez nosacījumiem. Paraksts uz atsaukuma apliecina notāri (var arī bāriņtiesā vai pie konsula).

Ja 30 dienu laikā nav saņemts viena vai abu laulāto iesniegums par laulības šķiršanas atsaukšanu, notārs šķirt laulību, taisot notāriālo aktu par laulības šķiršanu. Ja laulības šķiršanas atsaukums ir saņemts, notārs izbeidz laulības šķiršanas lietu, ieraksta laulības šķiršanas lietu reģistrā atzīmi par laulības šķiršanas lietas lietvedības izbeigšanu. Pie tam, ja atsaukumu iesniedzis viens laulātais, notārs informē otru laulāto par atsaukumu un laulības šķiršanas lietas izbeigšanu.

Analizējot pirmā mēneša pieredzi, kopš notāri sākuši bezstrīdus kārtībā šķirt laulību, S.Naumova teic, ka lielais iesniegumu skaits ir dramatisks un satraucošs. Atliek vien cerēt, ka arī turpmāk būs gadījumi, kad viens vai abi laulātie savus iesniegumus pie notāra atsauc.

Nelegālajā tirdzniecībā parādījies indīgs spirts. Vai būs jauni «dzeltenie»?

Valsts ieņēmumu dienests (VID) brīdina, ka nelegālajā apritē parādījies spirts, kas nav lietojamas uzturā un ir veselībai bīstams, jo tā sastāvā ir viela, ko izmanto logu mazgājamā vai pretaizsalšanas šķidrums ražošanā transporta līdzekļiem. Šāds indīgs spirts atrasts nelegālā alkohola tirdzniecības vietā Lubānas ielā Rīgā.

VID informē, ka spirts atrasts 10. februārī, kas aizturēta aptuveni pusotra tonna šķidrums ar spirtam raksturīgu smaržu. Ekspertīžu rezultātā noskaidrots, ka tas ir etilspirts, kura sastāvā ir 3,20 tilpuma % izopropanols, kas tiek pielietots spirta denaturēšanai, un 0,05 tilpuma % propilēnglikols, kas tiek izmantots sabiedrībai pazīstamo logu mazgājamo

vai pretaizsalšanas šķidrumu ražošanā transporta līdzekļiem. Vēl turpat aizturēti 13 litri degvīna (iespējams, gatavots no bistamā spirta) un 2466 paciņas dažādu marku cigaretes ar Krievijas Federācijas akcīzes markām.

Nemot vērā to, ka alkoholisko dzērienu ražošanā izmantojamais etilspirts šīs vielas saturēt nedrīkst, izņemtais etilspirts ir piekaitams pie veselībai bīstamām vielām, kas nav lietojamas uzturā. VID Muitas laboratorijas speciālisti atzīst, ka bistamais spirts, visticamāk, ir ražots Eiropas Savienībā un paredzēts tehniskām vajadzībām. Tā lietošana citiem mērķiem un lietošana uzturā nav pieļaujama.

Visas teritorijas apsekošana Rīgā, Lubānas ielā, kur tika izņemts bistamais spirts, liecinājuši, ka nelikumīgais bizness ir bijis

ar plašu vērienu, jo gan automašīnās, gan teritorijā atradās daudz tukšu plastmasas kannu, kurās iepriekš, visticamāk, tics uzglabāts spirts, gan tukši kartona iepakojumi no cigaretēm, kas liecina, ka nelegālais bizness darbojies jau ilgāku laiku.

Ja iedzīvotāju rīcībā ir informācija par līdzīgiem iespējamiem kontrabandas gadījumiem, VID aicina iedzīvotājus ziņot, zvanot uz diennakts bezmaksas uzticības tālruni **80009070**, izvēloties tēmu «Kontrabanda». Iedzīvotāji tiks savienoti ar VID muitas iestāžu Nacionālo kontaktpunktu, kur 24 stundas diennaktī VID darbinieks uzklauza iedzīvotāju sniegtu informāciju. Ziņas var sniegt latviešu, krievu un angļu valodā un informācijas sniedzējam ir tiesības saglabāt anonimitāti.

Izstrādā prasības transportlīdzekļu vadītāju eksaminācijas inspektoriem

Izstrādāti jauni noteikumi, kas noteiks prasības transportlīdzekļu (izņemot traktortehniku) vadītāju eksaminācijas inspektoriem, kuri VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (CSDD) veic vadīšanas eksāmenu pieņemšanu.

Lai inspektors pieņemtu eksāmenu, viņam jābūt zināšanām par spēkrata vadīšanu; prasmei pareizi uztvert un kopumā novērtēt pretendenta iemaņas transportlīdzekļa vadīšanā; labas personīgās braukšanas prasmes; zināšanas par transportlīdzekļu ekonomisku un videi draudzīgu braukšanu.

Par inspektoru varēs kļūt, ja persona būs sasniegusi 23 gadu vecumu, ieguvusi vismaz profesionālo vidējo izglītību, izies CSDD apmācību un nokārtos teorētisko un praktisko eksāmenu. Tāpat regulāri būs jāiziet periodiskās apmācības un tiks pārbaudīti arī pieņemtie eksāmeni, lai nodrošinātu augstu vadīšanas eksāmena pieņemšanas kvalitāti. Jāpiebilst, ka inspektors nevarēs nodarboties ar transportlīdzekļu vadītāju apmācību.

Šīs prasības iekļautas Ministru kabineta noteikumu projektā “Noteikumi par prasībām transportlīdzekļu (izņemot traktortehniku) vadītāju eksaminācijas inspektoriem”, kas 17. martā iz-

sludināti Valsts sekretāru sanāksmē. Lai noteikumi stātos spēkā, tie vēl jāskata valdības sēdē.

Ministru kabineta noteikums bija nepieciešams izstrādāt, jo līdz šim prasības transportlīdzekļu vadītāju eksaminācijas inspektoriem bija noteiktas CSDD iekšējos noteikumos. Taču līdz ar nepieciešamību pārņemt Direktīvu 2006/126/EK par vadītāju apliecībām bija jāizstrādā ārējs normatīvs akts.

Jaunie noteikumi attieksies uz jau esošajiem inspektoriem un uz personām, kas nākotnē vēlēšies iegūt šādu kvalifikāciju. Ar pilnu to tekstu var iepazīties valdības mājas lapā.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Preiļu iecirkņa statistika

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīdze Inguna Pužule, Preiļu iecirknī laikā no 11. līdz 17. martam reģistrēti 45 notikumi. Uzsākti 15 kriminālprocesi, sastādīti 146 administratīvie protokoli, tajā skaitā 16 — par atrašanos sabiedriskā vietā alkohola reibumā. Viens cilvēks administratīvi sodīts par nelegālu alkoholisko dzērienu un spirta iegādāšanos un glabāšanu.

Ar akcīzes nodokli apliekamo preču tirdzniecības, glabāšanas un realizācijas noteikumu ieviešanas jomā veikti trīs profilaktiskie reidi, sastādīts viens administratīvais protokols un uzsāktas divas administratīvās lietas. Izņemti 17 litri nelegāla alkohola.

Reģistrēts viens ceļu satiksmes negadījums, cilvēki tajā necieta. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 126 protokoli, no tiem 22 — gājējiem, kā arī vienam autovadītājam un vienam velosipēda vadītājam par transportlīdzekļu vadīšanu reibumā.

Līvāniete guvusi traumas, sniegam uzkrītot uz galvas

14. martā policijā saņemta informācija par to, ka Līvānos, Rīgas ielā 32, kādai 1979. gadā dzimušai sievietei, izejot no veikala, uz galvas no jumta uzkrita sniega blāķis. Sieviete pēc negadījuma bija nepieciešama medicīniskā palīdzība.

Policija turpina noskaidrot notikušā apstākļus.

Nazis iereibušas sievietes rokās — bīstami dzīvībai

12. marta pēcpusdienā Rēzeknes novada Mākoņkalna pagastā kādās mājās grādīgo dzērienu kopīgas lietošanas laikā starp 1955. gadā dzimušu vīrieti un viņa 1969. gadā dzimušo civilsievu izcēlās sadzīves strīds. Tā laikā sadusmotā sieviete paņēma nazi un sadūra savus dzīvesbiedru. Vīrietis no gūtajiem miesas bojājumiem nomira.

Par slepkavību uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 116. panta. Agresīvā sieviete aizturēta, nazis izņemts. Turpinās izmeklēšana.

Piedzērušies šoferi izraisa avārijas un bēg

13. martā Balvu novada Kubuļu pagastā 1953. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu VW Sharan, iebrauca pretējā virziena joslā un izraisīja sadursmi ar pretim braucošo automašīnu VW Passat, kuru vadīja 1986. gadā dzimusi sieviete. Pēc ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanas Sharan vadītājs neapstājās un aizbrauca no notikuma vietas. Taču nekur tālu viņš netika, jo pēc viena kilometra automašīnas tehniskais stāvoklis neļāva bēgt tālāk.

Policija pārbaudes laikā noskaidroja, ka avāriju izraisījušā šofera organismā konstatēts reibums — 2,23 promiles alkohola.

Tagad vīrietis gaida administratīvā atbildība gan par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā (naudas sods no 800 līdz 1000 latiem, administratīvais arests no 10 līdz 15 diennaktīm un vadītāja apliecības atņemšana uz četriem gadiem), gan par notikuma vietas atstāšanu (naudas sods no 50 līdz 500 latiem, iespēja šķirties no vadītāja tiesībām uz laiku no trim mēnešiem līdz diviem gadiem). Jārēķinās arī ar to, ka nāksies segt materiālos zaudējumus, kas nodarīti negadījuma rezultātā, jo to viņš izraisīja, būdams alkohola reibumā.

Līdzīgi situācija risinājusies arī 12. martā Ludzā, kad automašīnas BMW vadītājs iebrauca pretējā joslā un izraisīja sadursmi ar automašīnu Suzuki, kuru vadīja 1992. gadā dzimis vīrietis. Arī šajā gadījumā avārijas izraisītājs no notikuma vietas aizbrauca.

Drīz policijas darbinieki aizbēgušo atrada un aizturēja. Pārbaudes laikā tika konstatēts, ka bēgšanai bija pamats — pie spēkrata stūres viņš bija sēdies alkohola reibumā. Organismā pārbaudes laikā tika konstatētas 2,68 promiles alkohola. Pie tam viņam nebija arī noteiktā kārtībā iegūtas autovadītāja apliecības. Par šiem pārkāpumiem gaida kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 262. panta 2. daļas. Savukārt par ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu un negadījuma vietas atstāšanu draud administratīvā atbildība. Jārēķinās arī ar to, ka nāksies segt materiālos zaudējumus, kas nodarīti negadījuma rezultātā.

Aizturēti automašīnu apzadzēji

Daugavpilī uz aizdomu pamata par zādzībām no četrām automašīnām aizturēti divi jaunieši, kuri dzimuši 1990. un 1993. gadā. Abi tiek turēti aizdomās par to, ka laika posmā no 25. janvāra līdz 1. martam Daugavpilī no divām BMW automašīnām un divām Audi A6 nozaga bamperus, spoilerus, lukturus.

Uzsākti kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 175. panta 2. daļas. Policijas pārstāve informē, ka viens no zagļiem — 1993. gadā dzimušais vīrietis, par analogiska nozieguma izdarīšanu Lietuvā jau bijis tiesāts.

Apturēta zagļu grupas darbošanās

Sadarbojoties Latgales reģiona pārvaldes un Zemgales reģiona pārvaldes darbiniekiem, atklātas vairākas zādzības un zādzību mēģinājumi no dzīvokļiem un privātmājām Daugavpilī, Daugavpils novadā un Rēzeknē.

Strādājot ar Jēkabpili aizturēto četru jauniešu grupu, tika noskaidrots, ka šī gada janvārī un februārī aizdomās turētie — 1988., 1981., 1986. un 1984. gadā dzimušie un iepriekš jau sodītie puisi, Daugavpils pilsētā, novadā un Rēzeknē izdarījuši 13 zādzības no dzīvokļiem, mājām, kā arī 13 zādzību mēģinājumus.

No mājokļiem viņi zaga visu vērtīgāko — audio un video aparāturu, datortehniku, arī juvelierizstrādājumus un naudu. Daļu nozagto mantu policijas darbinieki atrada puisi dzīvoklī Daugavpilī.

Vairākas zādzības garnadžiem nebija izdevies pastrādāt, jo viņi nevarēja uzlauzt durvju slēdzenes. Vienā gadījumā, iekļuvuši dzīvoklī, zagļi pamanīja gulošo saimnieci un tādēļ klusām aizbēga.

Izmeklēšana turpinās pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas un 185. panta 1. daļas.

Krāslavas novadā aizturēja degvielas kontrabandistu

9. martā Krāslavas novada teritorijā Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki aizturēja automašīnu VW Golf, kuras bagāžas nodaļumā un salonā konstatēja 11 divdesmitlitrīgās plastmasas kannas ar dīzeldegvielu līdzīgu šķidrumu. Uz aizdomu pamata tika aizturēts 1989. gadā dzimis vīrietis.

12. martā Kriminālpolicijas biroja darbinieki sadarbībā ar Robežsardzes pārstāvjiem Krāslavas novada Udrīšu pagastā pie dzelzceļa slieķēm atrada vēl 11 divdesmitlitrīgās kannas ar dīzeldegvielu līdzīgu šķidrumu.

Turpinās izmeklēšana.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Vai atbalstāt pasažieru pārvadātāju protesta akciju — autobusu reisu atcelšanu?

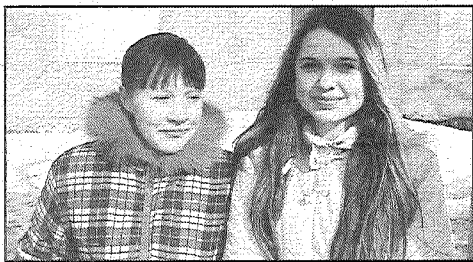
Jānis Kampāns un Helmūts Vucāns no Aizkalnes:

Jānis: — Protesta akcija man vienaldzīga, varu arī kājām tos 16 kilometrus aiziet. Katru dienu gan nesaigātu. Ja nebūs autobusu, nāksies «stopēt». Autobusu reisi cilvēkiem ir vajadzīgi. Biļešu cenas mani pagaidām neuztrauc, tās apmaksā skola.

Helmūts: — Laukos autobusu satiksme ir vajadzīga, reisu samazināšana būtu muļķīga lieta. Tāpēc atbalstām protesta akciju.

Pēteris Utināns no Pelēciem:

— Ar autobusu sanāk braukāt bieži. Esmu zemnieks, un Preiļos jākāro dažādas darīšanas. Jātiek uz projektu nedēļu, jābrauc pie dakteriem. Tas, ka ceturtdien notiks protesta akcija, liek man izmainīt savus plānus par braukšanu. Reisu grafiks tiek mainīts arī skolēnu brīvlaikā. Šodien, piemēram, man vajadzēja agrāk nokļūt pilsētā, bet pirmais reiss atcelts, jo skolās brīvlaiks. Autobusu reisu skaitu nevar samazināt, vēl jo vairāk tagad, kad cēlušās benzīna cenas un ar personīgajām mašīnām braukšana sanāk dārgi. Pasažieru pārvadāšanas dotāšanu nevar samazināt. Protesta akcija parādīs, kas notiks, ja dotācijas samazinās.

Rīta Nikiforova no Vārkavas un Beātrise Dorofejeva no Rīgas:

Rīta: — Es katru dienu braucu uz skolu ar skolēnu autobusu, bet ļoti bieži uz Preiļiem pie mammas ar satiksmes autobusu. Neko nebiju dzirdējusi, ka 24. martā autobusi nekursēs. Autobusu satiksmei laukos ir liela nozīme, piemēram, ja cilvēki ir slimi, viņiem nav mašīnas, bet jātiek uz aptieku pēc zālēm.

Beātrise: — Katrā skolas brīvlaikā es braucu pie vecmamma un vecdētiņa uz Galēniem. Pirmo reizi no jums dzirdu, ka ceturtdien nekursēs autobusi. Daudzi lauku cilvēki izmanto autobusu satiksmi. Būtu slikti, ja autobusi brauktu vēl retāk, tāpēc ļoti vien ir, ka viena diena bez autobusiem liks par to padomāt arī valstij.

Jānis Laduzāns no Sījukalna:

— Uz Sījukalnu jau tāpat reti kursē autobusi, bet ar autobusu jābrauc pie ārsta vai pēc produktiem uz pilsētu. Pie mums tikai divas reizes nedēļā iegriežas autoveikals. Bēdīgi, ka svētdienās autobuss kursē vēl retāk, un vecajiem cilvēkiem nav, ar ko aizbraukt uz baznīcu. Autobusu reisu vajadzētu vēl vairāk, nevis mazāk.

Jānis Dimpers no Preiļiem:

— Man braukšana ar autobusu sanāk uz Aglonas pusi, kur ir neliela mājiņa atpūtai, dārziņš. Vasarā kādu gurķi, ābolu, ogas izaudzējam. Nereti pa šo maršrutu kursē paši lielākie autobusi — ar 60 vietām, bet iekšā — trīs braucēji. Varbūt darba organizācija varētu būt labāka, biežāk izmantot mazākas ietilpības autobusus? Bet no otras puses — kur lai liek lielos autobusus? Nemaz nezināju par tādu protestu, ka autobusi nekursēs. Protams, lai jau protestē, man nekas nav pret. Bet vai kas no tā mainīsies? Ja valstij nav naudas, ko lai izdara?

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

SIA „Rēzeknes slimnīca” AICINA DARBĀ INTERNISTU darbam neatliekamās medicīniskās palīdzības un pacientu uzņemšanas nodaļā.
Pieteikuma vēstuli un CV sūtīt uz e-pastu: rezcs@inbox.lv.
Papildus informācija pa tālruni 64603362.

SIA «SENLEJAS» iepērk liellopus, jaunlopus, piena telus.
Samaksa tūlītēja. Bezmaksas transports.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, jaunlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zīrgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus, aitas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29464321.

Pārdod

AUDI 80 (1989. g. izl.) vai maina pret remontējamu traktoru, ķīpu presi (KOLA, Ls 800). T.26851039;

FIAT FIORINO (1993. g. izl., pikaps, TA, rezerves daļas). T.28777486;

HYUNDAI ACCENT (1996. g. izl., 1.5i, TA līdz 28.11.2010., jaunas riepas) vai maina pret remontējamu auto (ar jūsu piemaksu, var būt pēc avārijas). T.29295935;

NISSAN X-TRAIL (tikko no Francijas, 2005. g. izl., TA līdz 02.2012., gaiši pelēkā met. krāsā, nomainīta eļļa, siksnas, filtri, 10300 EUR, tirgošanās). T.29419310;

MAZDA 626 (1993. g. izl., zaļā met. krāsā, TA, lietie diski, viss elektro, tonētie stikli, Ls 750, tirgošanās). T.26297508.

Dažādi

16.03.11. Upmalas pagastā pazudis vidēja lieluma suns pelēkā krāsā. Atsauca uz vārdu Duksis. Atradējam zvanīt pret atlīdzību. Tālr. 26302028, 29223626.

Pērk mežus īpašumā visā Latvijā.
Tālr. 28818011.

Pārdod bebra dziedzerus sagatavotus lietošanai.
Tālr. 28784322.

PĀRDOD tiklus un murdus.
Tālr. 29106748.

Ceturtdien, 24. martā, z/s “Flaveri” pārdos dējējvistas (14 mēn. vecas) un jaunputnus (3 - 4 mēn.). Maina vistas pret gaiļiem. Var pasūtīt paipalu un vistu olas. Tālr. 22498190.
Jaunaglonā 8.00, Aglonā 8.15, Aglonas st. 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēcos 9.05, Aizkalnē 9.25, Kastīrē 9.40, Preiļos 10.00, Pilišķos 10.35, Vārkavā 10.45, Vecvārkavā 10.55, Rimicānos 11.10, Starēs 11.25, Rožupē 11.40, Līvānos 11.55, Jaunsilavās 12.25, Turkos 12.40, Rudzātos 12.55, Prikuļos 13.10, Anspokos 13.25, Smelteros 13.40, Polkoronā 13.55, Stabulniekos 14.10, Riebiņos 14.20, Silajānos 14.35.

Tu tagad tai zemē, kur saule
Vairs vakaros nenorietēs.
Šeit paliek no tavas gaismas
Sidrabots sirnojums,
Un ik gadus ābeles ziedēs
Tavu mīlumu pasacīt mums.
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
mūsu kolēģei Māritei Lisovai,
TĒTI kapu kalnīnā pavadot.**
PVĢ kolektīvs

Šonedēļ populārākie vārdi – Tamāra un Gustavs

Kā rāda Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) apkopotā Iedzīvotāju reģistra statistika, no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Tamāra** (7179), savukārt no vīriešu vārdiem – **Gustavs** (1721). Ārpus Rīgas un Rīgas apkārtnes personvārds Tamāra Latvijā visbiežāk sastopams Daugavpilī, savukārt personvārds Gustavs ir īpaši izplatīts Ogres apkaimē.

21.03.2011. – 27.03.2011. vārda dienas svini:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
21.03.	UNA	1268	5	324	132	Talsu raj. — 59
21.03.	UNIGUNDE	9	0	2	0	Jelgava — 2
21.03.	DZELME	50	1	1		
21.03.	BENEDIKTS	69	0	15	3	Balvu raj. — 9
22.03.	TAMĀRA	7179	0	3544	471	Daugavpils — 332
22.03.	DZIEDRA	1	0	0	0	Cēsu raj. — 1
22.03.	GABRIELA	605	30	203	73	Liepāja — 29
22.03.	GABRIELS	371	10	122	32	Liepāja — 22
23.03.	MIRDZA	3615	0	700	222	Liepājas raj. — 203
23.03.	ŽANETE	580	3	220	47	Ogres raj. — 20
23.03.	ŽANNA	3946	1	1658	301	Daugavpils — 511
24.03.	KAZIMIRS	556	0	91	41	Daugavpils — 62
24.03.	IZIDORS	65	0	9	3	Preiļu raj. — 20
25.03.	MĀRA	4690	4	1465	463	Cēsu raj. — 208
25.03.	MĀRITE	4604	0	827	342	Talsu raj. — 191
25.03.	MARITA	1285	0	283	98	Liepāja — 71
26.03.	EIŽENIJA	69	0	34	2	Daugavpils — 5
26.03.	ŽENIJA	429	0	107	24	Liepājas raj. — 24
27.03.	GUSTVS	218	7	53	34	Klūlīgas raj. — 13
27.03.	GUSTAVS	1721	47	624	277	Ogres raj. — 85
27.03.	TĀLRITS	15	0	2	1	Ventspils raj. — 2

PASMAIDĪSIM

Vīriēši sākumā satiekas ar zaķiņiem un pelītēm, bet pēc tam dzīvo kopā ar kazām un govīm.

Vispareizākās attiecības sākas ziemā. Ja viens otram iepatikas zem lupatu kārtām un ar sarkanu degunu — tā ir mīlestība.

Vispozitīvākie šobrīd ir pornokanāli — nekādu slepkavību un teroraktu, nekādas krīzes, visi viens otru mīl, un viss vienmēr beidzas labi.

Pēterītis mēdza skriet pakaļ visiem brunčiem līdz mirklim, kad nokļuva Skotijā...

Tagad dzemdībās drīkst piedalīties ne tikai grūtnieces vīrs, bet arī bērna tēvs.

Kā tu vari nepārtraukti strīdēties ar sievu un tajā pašā laikā cienīt sievasmāti? — Ir par ko. Kādreiz tieši viņa pretojās mūsu laulībai.